

# รู้ก่อนเกิด

พระอาจารย์สงข มนฺตสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๕

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

นั่งตามสบาย ตั้งใจ.. ตั้งใจฟังธรรม อาหารของใจนะ อาหารของใจ เราแสวงหากันมาทุก  
อย่าง แสวงหาเพื่อเรา เพื่อความสุขความสบายของเรา เราแสวงหา ความเข้าใจของเรา เราเข้าใจสิ่ง  
ใดเราก็แสวงหาสิ่งนั้น แต่ธรรมมันเป็นสิ่งทีละเอียดย่อย สิ่งที่จะเข้าหา หาได้ยาก ถ้าเข้าหาถึงธรรม  
แล้วมันจะเข้ามาถึงหัวใจของเรา ถ้าเข้าถึงใจของเรา ใจนี้จะมีรากฐานนะ เริ่มต้นจากรากฐาน ฟัง  
ตัวเองได้ แล้วยังเป็นทีฟังของคนอื่นได้ด้วย แล้วจะมีความสุข ความเข้าใจของใจ

ใจดวงนี้ไม่เคยตายนะ เพราะว่ามันไม่รู้ตัวมันเอง มันถึงต้องเป็นไปตามยถากรรม นี้ “รู้ก่อน  
เกิด” รู้ก่อนเกิดคือสิ่งที่มันรู้อยู่แต่เราไม่รู้ทันมัน รู้ก่อนเกิดเห็นใหม่ เราเกิดมาเราก็ไม่รู้ แต่สิ่งนี้มัน  
เกิดขึ้นมาได้อย่างไร มันเป็นอวิชชาปิดหัวใจไว้ หัวใจเราโดนอวิชชาปิดไว้ สิ่งนี้ถึงต้องเวียนตาย  
เวียนเกิด แต่เกิดมาแล้วเราพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องการดับทุกข์ สอนเรื่อง  
การไม่ให้เกิดอีกเห็นใหม่ ถ้าเราจับต้องสิ่งนี้ได้ เราพยายามฝึกฝนสิ่งนี้ได้ เราจะเข้าใจสิ่งนี้

“รู้ก่อนเกิด” มันเป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ มันเป็นเรื่องที่การคาดหมาย การคาดหมายไปแล้ว  
ไม่เป็นตามความเป็นจริง ถ้ารู้ตามความเป็นจริง รู้แจ้งเห็นใหม่ ถ้ารู้แจ้ง รู้ตามความเป็นจริง มันจะ  
เข้าใจแล้วมันจะปลดปล่อยความผูกพัน ปล่อยภาระของใจได้

ใจเราปลดปล่อยภาระของใจไม่ได้ เพราะว่าความรู้อันส่งไปในอดีต-อนาคต ส่งไปในอดีต  
เห็นใหม่ ในอดีตสิ่งต่างๆ ที่คิดแล้วมา พยายามคิดสิ่งนั้น เปรียบเทียบสิ่งนั้น นั่นเป็นอดีต นั่นนะรู้  
ก่อนเกิด แล้วรู้ไปในอนาคตเห็นใหม่ สิ่งที่เราไปในอนาคตนั้นก็คือการคาดหมายไป สิ่งที่ยังมาไม่ถึง

นี่สมบัติบ้า สมบัติที่ยังเป็นไปไม่ได้ สมบัติในปัจจุบันนี้มันเป็นไปไม่ได้เพราะ! เพราะมันไม่รู้เป็นปัจจุบัน

ถ้ารู้เป็นปัจจุบันเห็นใหม่ รู้เป็นปัจจุบัน ความเข้าใจในปัจจุบัน เราทำความสงบของใจ ใจให้มีความสงบเป็นปัจจุบันธรรม ถ้าเป็นปัจจุบันธรรมเราทำได้ใหม่ มันเป็นไม่ได้ มันถึงลงปัจจุบันไม่ได้ ถ้ามันลงปัจจุบันไม่ได้ ก็ทำความสงบของใจไม่ได้ ความสงบของใจไม่ได้แล้วสิ่งใดจะเป็นเครื่องมือในการประพฤติปฏิบัติธรรม เราเข้าใจว่าในการแสวงหาทางโลกเขา เขาต้องมีเครื่องมือเครื่องอาศัยของเขาเพื่อเป็นต้นทุนรอนของเขา เขาไปลงทุนลงรอนของเขา เขาต้องหาเห็นใหม่ ต้องหา..

นี่ก็เหมือนกัน เราเข้าใจว่าเราประพฤติปฏิบัติธรรม.. ประพฤติปฏิบัติธรรม...ถูกต้อง ในการประพฤติปฏิบัติธรรม แต่ในการประพฤติปฏิบัติธรรมของเราไม่เหมือนครั้งพุทธกาล ในครั้งพุทธกาลมีสัมมาสมาธิ มีความจงใจ มีความตั้งใจอยู่แล้ว เขาต้องพยายามแสวงหาเห็นใหม่ มีการแสวงหา แต่ในโลกเราปัจจุบันนี้ ความเป็นสมาธิเราก็มียู่ จะว่าไม่มีเลยนี่คนเรานั้นก็ต้องเสียดิไปหมด ทำไมเราเป็นมนุษย์ปุถุชนได้ เป็นมนุษย์ปุถุชน สติของแต่ละคนไม่เท่ากัน ถึงทำให้ความสงบของใจไม่เท่ากัน

ความสงบของใจไม่เท่ากันเห็นใหม่ นั่นนะ ความคิดของเขา ความคิดของเรา คิดออกไปต่างๆ นานานี้ นั่นนะ รู้ก่อนเกิดทั้งนั้นเลย รู้ก่อนเกิดมันถึงไม่เป็นประโยชน์ในการประพฤติปฏิบัติธรรม รู้ในปัจจุบันต่างหากถึงเป็นประโยชน์ในการประพฤติปฏิบัติธรรม รู้แจ้งเห็นใหม่ ในการทำงานทางโลกเหมือนกัน เราคาดหมายก่อน เราคิดได้ก่อน เราพยายามทำไปก่อน แต่โลกยังไม่ยอมรับเห็นใหม่ ความพอดีไม่เป็นปัจจุบัน ความคิดของเรา เราคิดล้าหน้าเขาไป เราจะโดนโลกเขาตีเตียนด้วย เราคิดถูกต้อง แต่โลกเขาไม่รู้ทันเราเห็นใหม่ นั่นนะ รู้ก่อนเกิดมันไม่เป็นปัจจุบัน มันไม่สมควรกัน

อันนี้ก็เหมือนกัน ความคิดของเราคาดหมายไป คาดหมายในความเห็นของเรา มันก็เป็นที่รู้ก่อนเกิด แต่ในกิเลสมันก็พยายามสลักไส มันพยายามตัดแปลงสิ่งนี้ให้มันเป็นไปเห็นใหม่ มันไม่เกิดตามความเป็นจริง เราถึงต้องทำให้มันเกิดตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริงต้องปล่อยวางให้หมด สิ่งที่เป็นความอยาก ความค้นหาความทะยานอยาก ความต้องการมรรคผล ต้องวางไว้

เวลาเราตั้งใจประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ เราอธิษฐานบารมี ทุกคนประพฤติปฏิบัติ การทำบุญ ทำทานก็ถึงอัสวัภขัย สิ้นอัสวัภขัย ถึงที่สุดของทุกข์ นั่นเป็นความปรารถนาของผู้ที่เป็นชาวพุทธ เราปรารถนาทั้งหมด แต่ปรารถนาแล้วต้องวางไว้ เราคาดหมายในการประพฤติปฏิบัติไม่ได้ ในการประพฤติปฏิบัตินี้เราต้องทำตามความเป็นจริง มันจะเป็นจริง มันจะเป็นสมคุณค่า ประโยชน์จะเกิด มาขนาดไหน นั่นแล้วแต่สิ่งที่มีมันจะเกิด

หน้าที่ของเราเห็นใหม่ ความเพียรของเรา เราพยายามทำความเพียรของเราพร้อมกับ สติสัมปชัญญะ ถ้ามีสติสัมปชัญญะนั้นเป็นความเพียร ขาดสติเห็นใหม่ ขาดสติก็เป็นการทำสักแต่ ว่าทำ ทำอยู่ เราประพฤติปฏิบัติธรรม ถ้าวัดไม่ได้ปฏิบัติธรรม เราตั้งใจทำแล้ว เป็นคนจริงคนจัง จะทำจริงทำจัง แต่ทำจริงทำจัง สติมันอยู่ในการประพฤติปฏิบัติใหม่ สติมันอยู่ในปัจจุบันในการ กระทำนี้ใหม่ ถ้าสติมันอยู่ในการกระทำอันนั้น ความเพียรนั้นถูกต้อง

ถ้าสติมันไม่อยู่ในปัจจุบัน ความเพียรสักแต่ว่าเห็นใหม่ มันก็เหมือนกิเลสมันหลอกใช้เรา นั้นนะ เวลามันใช้เรามันใช้จริงๆ แต่เวลามันผ่านไปแล้วเห็นใหม่ มันหลบตัวไป มันสักแต่ว่ากิเลส กิเลสสักแต่ว่า กิเลสเป็นเรานี่ ใช้เราแล้วเราก็ไม่เข้าใจ ในเมื่อเราไม่เข้าใจเรื่องของกิเลส เราก็ หมุนเวียนไปตามมัน แล้วก็ไม่ได้เห็นตัวมันเห็นใหม่ สักแต่ว่า แต่เวลามันหลอกใช้นี้เป็นความจริง แต่ เวลาจะหาตัวมันนี้สักแต่ว่าหาตัวไม่เจอ ความเพียรก็เหมือนกัน เราทำสักแต่ว่าทำ ทำแล้วมันไม่มี สติสัมปชัญญะ

เราทำสติสัมปชัญญะตามเข้ามา แล้วให้เป็นปัจจุบันธรรม ตั้งใจให้สมาธิให้เป็นสมาธิ ถ้า สมาธิพอเห็นใหม่ นั้นนะ อินทรีย์แก่กล้า ในอินทรีย์ของเรา อินทรีย์ ๕ เห็นใหม่ จักขุอินทรีย์ ตา อินทรีย์ เป็นอินทรีย์ของเรา อินทรีย์ในอายตนะของเรา ให้มันแก่กล้าขึ้นมา บารมีธรรมเกิดขึ้นมา เห็นใหม่ เพราะในการประพฤติปฏิบัติอินทรีย์เราแก่กล้าขึ้นมา ธรรมมันจะเกิดขึ้นในการทรงตัว ขึ้นมาได้ ถ้าทรงตัวขึ้นมาในหัวใจของเราเห็นใหม่ ธรรมนี้ทรงตัวขึ้นมา ในการประพฤติปฏิบัติ ของเรา มันก็จะได้ผลตามความเป็นจริงนั้น มันก็เป็นปัจจุบันธรรม

แต่ถ้าความเพียรของเราทำสักแต่ว่า โดยให้กิเลสมันหลอกเห็นใหม่ เราตั้งสัจจะไว้ก็จริงอยู่ คุยอย่างอาจารย์มหาบัวท่านอยู่กับหลวงปู่มั่นเห็นใหม่ ท่านถือธุดงค์วัตร แต่การถือธุดงค์วัตรเป็น ความดีใหม่? เป็นความดี เป็นความขัดเกลากิเลส เป็นสิ่งที่ทุกคนทำได้ยาก แต่เวลาหลวงปู่มั่นท่าน

จะให้ เป็นมัชฌิมาปฏิปทาเห็นใหม่ ท่านเอาอาหารใส่บาตร “ศรัทธามาสาย ศรัทธามาสาย ศรัทธามาสายใส่บาตร” ใส่บาตรในนั้นมันก็ขาดจุดงค์เห็นใหม่ ถ้ามันขาดจุดงค์มันทำอะไรนะ

นั่นนะ เวลามันไปทางเดียว มันไปทางเดียว มันต้องมีครูบาอาจารย์คอยชี้ นำให้เข้าทางไป ให้เข้าทางมัชฌิมาปฏิปทา มัชฌิมาปฏิปทาจากในข้อวัตรปฏิบัติอย่างหนึ่ง มัชฌิมาปฏิปทาในหัวใจ ในความเพียรอย่างหนึ่ง มัชฌิมาปฏิปทาในความเห็นถูกต้องอย่างหนึ่งเห็นใหม่ ความเพียรของเรา เราใส่เข้าไป ความเพียร ความเพียรพร้อมสติสัมปชัญญะนั้น มัชฌิมาปฏิปทาของเราอยู่แล้ว แล้วเราก็ตั้งสติของเราไว้เพื่อให้มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมา ให้มันเกิดขึ้นสมกับในการประพฤติปฏิบัติของเรา

เราประพฤติปฏิบัติเพื่อพ้นจากทุกข์ เราประพฤติปฏิบัติเพื่อจะชำระกิเลส ชำระกิเลสต้องวางในสิ่งที่กิเลสหลอกลวงทั้งหมด เราต้องเข้าใจในการประพฤติปฏิบัติเราว่า สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติ นี้กิเลสมันก็หลอกลวงเรา มันก็อยู่ในวังวนในการประพฤติปฏิบัตินี้ ในประพฤติปฏิบัตินี้กิเลสมันมีอยู่ด้วย เราต้องคอยใช้อุบายวิธีการหลบเลี่ยงสิ่งที่เป็นกิเลส สิ่งที่เป็นกิเลสนั้นมันจะเข้ามาในการประพฤติปฏิบัติเรา เข้ามาทำให้เสีย เข้ามาทำให้เรามัชฌิมาปฏิปทาไม่ได้ เข้ามาให้เป็นปัจจุบันธรรมของเราไม่ได้

ถ้าไม่เป็นปัจจุบันธรรมของเราเห็นใหม่ มันก็เป็น “รู้ก่อนเกิด” ตามกิเลสมันคาดหมาย อันนี้มันทำให้เราทำได้ยาก ถ้าทำได้ยาก นี้กิเลสมันถึงว่า.. มันแก่นของกิเลส มันเป็นความลึกซึ้งมาก เอาชนะตอนนี้สำคัญที่สุดเลย ชนะข้าศึกหมื่นแสน ชนะขนาดไหนนั่นเป็นการชนะคนอื่น การชนะคนอื่นในการสู้รบกัน มันเป็นการชนะแล้วมันก่อเวรก่อกรรม เพราะมีเขามีเราเห็นใหม่ แต่การชนะตนมันเป็นที่ประเสริฐที่สุด สิ่งทีประเสริฐที่สุดเพราะเราชนะตน ชนะตนคือชนะกิเลสเห็นใหม่

กิเลสมันขับไส กิเลสนี้มันอยู่ในหัวใจของเรา มันทรงตัวของมันขึ้นมา มันแก่มากขึ้นมา มันก็ทำให้เราทำในการประพฤติปฏิบัติธรรมผิดพลาดไป ธรรมกับกิเลสเป็นข้าศึกต่อกันมาตลอดไป เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา กิเลสดับไปจากขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ววางธรรมให้พวกเราก้าวเดินตาม ถ้าเราก้าวเดินตามทัน เราก็ชำระกิเลสของเราในหัวใจของเรา

กิเลสในหัวใจของเรา นะ การประพฤติปฏิบัตินี้เป็น การฟาดฟัน เป็นการทำงานที่หนักหักโหมมาก หักโหมทุกอย่างเพื่อจะเอาชนะตน เอาชนะตนนะ ถ้าเราไม่หักโหมมัน กิเลสมันเลี้ยวไป มันแหย้ให้เราคิดคาดหมายไปตลอด มันเหมือนกับที่ว่า “รู้ก่อนเกิด” มันต้องรู้เป็นไปตามประสา มัน

คำพูดนี้มันเป็นคำพูดที่มันขอกใจนะ แล้วเราก็ไม่อยากให้มันเป็นไปกับเรา แต่กิเลสมันก็สามารถบังคับบัญชาให้เป็นไปตามประสาของมันได้ นั่นนะ มันไม่เป็นการรู้เป็นปัจจุบันธรรม

ถ้ารู้เป็นปัจจุบันธรรมมันต้องสงบตัวลงให้ได้ ใจของเราต้องสงบได้ ในเมื่อมันฟังชานได้ มันต้องสงบได้โดยธรรมชาติของมัน “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา” มันยังแปรสภาพไปทั้งหมด สิ่งนี้มันก็แปรสภาพไป แต่มันแปรสภาพไปโดยที่เราไม่ได้มีอำนาจเหนือมัน ไม่มีความจงใจบังคับบัญชามันได้ สัมมาสมาธิมันถึงเกิดไม่สืบทอดใจ ถ้าสัมมาสมาธิเกิดสืบทอดไปเห็นใหม่ เป็นขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิเกิดขึ้นมาในหัวใจของเรา เกิดขึ้นมาในหัวใจของเรานี้มันก็เป็นการรุ่มเย็นในหัวใจของเรา มันเป็นการสัมผัสธรรมเริ่มต้น

สัมมาสมาธิเป็นสิ่งที่ต้องการในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมาก ถ้ามีสัมมาสมาธินี้ มันถึงจะค่อยๆ จะรู้เป็นปัจจุบันขึ้นมา เพราะสิ่งที่เป็นกิเลสมันสงบตัวลง สิ่งที่เป็นกิเลสมันจับใส่ มันมีอยู่ในหัวใจของเรา มันพยายามต้านทาน.. ต้านทานธรรมเห็นใหม่ ต้านทานธรรมที่เราพยายามสะสมขึ้นมาละ ธรรมฝ่ายปฏิบัติใจ

“ใจ” ในการฝึกฝนตนทรมาณใจให้ใจนี้สงบตัวลงได้ ถ้าใจสงบตัวลงได้เห็นใหม่ สิ่งทีฟังชาน สิ่งทีมันก่อกวนในใจมันคืออะไร มันคือกิเลส สิ่งทีกิเลสคือความไม่พอใจในศีลในธรรมเห็นใหม่ มันจะไม่พอใจในศีลในธรรม มันเป็นข้าศึกต่อกัน มันรู้ว่าสิ่งนี้จะเข้ามา ต้องเข้ามาทดถ่วง .. ทดถ่วงเห็นใหม่ ในการทำสัมมาสมาธิ ในการบำเพ็ญกรรมต่างๆ เพื่อกดให้กิเลสมันสงบตัวลงเท่านั้น อย่างนี้มันก็ต่อต้าน สิ่งทีต่อต้านเราถึงทำความสงบของใจเราไม่ได้ ใจเรามันไม่สงบขึ้นมา มันเป็นความคิดของเขา

กิเลสอยู่ในหัวใจของเรา ตัวตนความยึดมั่นถือมั่นของใจ ความคิดต่างๆ นี้มันต้องเป็นการคาดหมาย มันเป็นการค้นเดาไปทั้งหมด มันไม่เป็นมัชฌิมาปฏิปทา ไม่เป็นปัจจุบันธรรม ถึงต้องสร้างสัมมาสมาธิเกิดขึ้นมา สัมมาสมาธิเห็นใหม่ มิจจาสมาธิ สมาธิทีเกิดขึ้นมาของเขา ในการทีเขาทำคุณไสยกัน เขาตั้งใจทีจะไปปล้นไปชิงวิ่งราวกัน เขาก็มีสมาธิเหมือนกัน เขาจงใจยิ่งกว่าเรา เพราะเขาต้องทำสิ่งที่ปกปิดสิ่งทีไม่ให้ใครรู้ได้ เขามีมิจจาสมาธิเห็นใหม่ สิ่งนั้นเกิดขึ้น

เราถึงต้องการสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิจิตสงบตัวลง สิ่งทีสงบตัวลงในหัวใจ หัวใจนี้มีสิ่งเป็นอันหนึ่งคือธาตุรู้ ธาตุรู้เห็นใหม่ ธาตุนี้ก่อตัวขึ้นมา ก่อตัวขึ้นมา จนเป็นสัมมาสมาธิ จนเป็น

เอกัคคตารมณฺ์ สิ่งที่เป็นเอกัคคตารมณฺ์ในหัวใจ สิ่งที่เป็นชาตฐูร์มันโคณกิเลสปกคลุมอยู่ สิ่งทีโคณกิเลสปกคลุมอยู่เราพยายามจะปลดเปลื้องสิ่งนี้ สิ่งนี้คือความรู้สึกรของเราทั้งหมด

ชาตฐูร์ คือชาตฐูร์ที่เราสู้สึกในหัวใจของเราเนื ในหัวใจของเรา สิ่งที่เรารับรู้สิ่งต่างๆ นี้คือชาตฐูร์ แต่เพราะมันโคณกิเลสปกคลุมอยู่มันถึงต้องเวียนตายเวียนเกิดเห็นใหม่ เวียนตายเวียนเกิดโดยอวิชชาปัจจัย สังขาร เวียนตายเวียนเกิดมาโดยไม่รู้กัภพกัชาติ แล้วไม่มีการปลดเปลื้อง ไม่มีการแสวงหา ไม่มีการเข้าใจพยายามจงใจเข้ามาชำระปลดเปลื้องสิ่งนี้

แล้วปัจจุบันนี้เราเข้ามาศึกษาธรรม แล้วเราปฏิบัติธรรมเห็นใหม่ เราเพื่อจะเข้ามาปลดเปลื้องสิ่งนี้ มันเห็นแล้วมันก็ต้องสลดสังเวชใจ ทุกคนเห็นแล้ว ความเป็นไปเห็นใหม่ ดูสัตว์โลก ดูสิ่งต่างๆ ของโลกเขา โลกนี้มีการเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาแล้วมันก็มีการเสื่อมโทรมไป มีการทำร้ายกัน มีการสงครามเกิดขึ้นกัน มีแต่สิ่งที่เป็นอย่างนั้น มันน่าสลดสังเวชใจใหม่ สิ่งนั้นเอาเข้ามาเพื่อสอนใจตัวเองให้ใจตัวเองหาทางออกใจ สิ่งนี้มนุษย์มันก็เป็นอย่างนั้นหมด ถ้าเราไปเกิดในสภาวะนั้น เราไปอยู่ในสิ่งนั้น เราก็ต้องรับทุกข์อันนั้นไปด้วย ไม่ใช่ว่าเกิดกับเขาแล้วจะไม่มาเกิดกับเรา

ปัจจุบันนี้ไม่เกิดกับเราเพราะเราสร้างคุณงามความดี สิ่งที่เป็นกรรมเท่านั้นถึงต้องสภาวะอย่างนั้น สิ่งที่ทำขึ้นมาเป็นสภาวะของกรรม กรรมมันให้ผลในตามสภาวะที่เขาทำของเขาขึ้นมา ผู้ที่ทำการไว้แล้ว กรรมมันตามสนองให้เกิดเป็นสภาวะแบบนั้น เรามีคุณงามความดี กรรมดีของเราสร้างสมคุณงามความดีของเรา เราถึงไม่เป็นสภาวะแบบนั้น

แต่กรรมอันนี้มันก็มีหมุนเวียนไปเห็นใหม่ “สรรพสิ่งนี้เป็นอนิจจัง” ความเป็นอนิจจังในการเกิดและการตายนี้ไม่มีต้น ไม่มีปลาย แล้วก็ไม่มีสิ่งที่แน่นอน สักวันหนึ่งเราจะตกไปในสภาวะอย่างนั้นก็ได้ ความสลดสังเวชใจมันกลับย้อนเข้ามาเห็นใหม่ ย้อนกลับเข้ามาให้เราเมื่กำลังใจ กำลังใจของเราที่เราจะสะสม เราจะสร้างสมตัวเองขึ้นมา กำลังใจเกิดขึ้นมาเพราะเราให้กำลังใจตัวเอง นี้เพียงแต่เรามองโลกนะ เรามองโลกภายนอกแล้วย้อนกลับมาดูตัวเราเห็นใหม่ นี้โลกเป็นแบบนั้น แล้วการเวียนตายเวียนเกิดในวัฏสงสาร มันยิ่งน่าสลดสังเวชใจกว่านั้น เพราะการเวียนตายเวียนเกิดของเรา เราเวียนตายเวียนเกิดขึ้นมา ภพชาติเราไม่รู้หรือ ปฏิบัติไปเกิดจะต้องรู้

ผู้ที่จะปลดเปลื้องกิเลสออกจากใจจะรู้สิ่งนี้ เห็นสิ่งนี้ตลอดเพราะมันต้องผ่านสิ่งนี้ สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของกิเลสเห็นใหม่ เป็นการซบซ้อน-ซ้อนทับของใจจนตกผลึกรในหัวใจ จนเป็นจริตนิสัย เป็นกรรม มันอยู่ที่หัวใจเห็นใหม่ แล้วกัณบั้งของใจ กัณบั้งของชาตฐูร์ เราจะไปค้นคว้า เราจะไปขุด

คู่สิ่งนี้ขึ้นมา ทำไมมันจะไม่รู้จักสิ่งนี้? มันต้องรู้จักสิ่งนี้ รู้จักในสถานะของเรา เราจะไม่รู้จักรื่องของผู้อื่นสัตว์อื่นเลยก็ไม่ใช่ไร แต่เราต้องรู้จักของเรา เรา เราต้องปลดเปลื้องของเรา เราได้เห็นไหม ถ้ามันเป็นความรู้ขึ้นมา สิ่งที่เป็นความรู้ ชาติรู้ที่เราปลดเปลื้องเข้าไป

แต่ปัจจุบันนี้เราไม่ได้ปลดเปลื้องตรงนั้น เราปลดเปลื้องตัวคนก่อน ปลดเปลื้องสิ่งที่หยาบๆ ที่มันปิดบังสิ่งนี้ไว้ มันปิดบังสิ่งนี้ไว้ด้วยความยึดมั่นถือมั่นเห็นไหม ความยึดมั่นถือมั่นของตัวคนเห็นไหม ความเป็นตัวตนของเราเป็นตัวตนของเราเราถึงยึดมั่นถือมั่น แล้วเราก็ไปตามความเห็นของเรา เพราะสิ่งนี้เป็นเรา สรรพสิ่งนี้เป็นเรา เรารับรู้สิ่งต่างๆ

โลกมีเพราะมีเรา มีเราแล้วเราก็รับรู้สิ่งต่างๆ แล้วเราก็ยึดตามสิ่งต่างๆ ไป สิ่งนี้สำคัญที่สุด ความยึดมั่นถือมั่นของใจ โลกเขาจะว่าเรา กำพุดติเตียนเห็นไหม เขาพุดมาแต่ไหนก็ไม่รู้ พอเราได้ยินขึ้นมา เราก็จะมีความรู้สึกในหัวใจของเราเกิดขึ้นมาในทันที เขาจะพุดมาก่อนหรือพุดมาหลังเห็นไหม หรือเขาจะพุดผิด เราฟังผิด มันเกิดอาการของใจ นี่มันเกิดขึ้นจากความกระทบของเรา

ใจนี้กระทบกับรูป รส กลิ่น เสียงต่างๆ แล้วเพราะมันยึดมั่นถือมั่นของมัน มันมีตัวตนของมัน มันถึงกระทบสิ่งต่างๆ ออกไป แล้วรับรู้สิ่งต่างๆ แล้วยึดมั่นถือมั่น หมุนเวียนไปในการเผาผลาญตนขึ้นมาก่อน มันสร้างสมขึ้นมาแล้วมันเข้าใจผิดของมัน ความเข้าใจผิดนี้เกิดขึ้นจากอะไร เกิดขึ้นจากกิเลสที่มันยึดมั่นถือมั่นของตัว สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นมา มันเป็นสภาวะส่วนหนึ่ง โลกเป็นแบบนั้น สภาวะสิ่งที่เกิดขึ้นมา มันก็เกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติของมัน

เรื่องของจรตนิสัยของสัตว์โลกเห็นไหม แต่ความรับรู้ของเรา ถ้าใจเราเย็น ใจเรามีสติสัมปชัญญะใคร่ครวญสิ่งนั้นก่อน เขาพุดจริงหรือไม่จริงนั้นอีกประเด็นหนึ่ง ถ้าพุดจริงนั้นเราจะเป็นอย่างที่เขาว่าจริงหรือไม่จริงนั้นอีกประเด็นหนึ่ง ถ้าเราเป็นจริงอย่างที่เขาว่านี้ เราจะแก้ไขหรือไม่แก้ไขของเรานั้นเห็นไหม นั่นนะ มันเป็นแต่ละขั้นตอนที่ว่าถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ เราจะยับยั้งความคิดของเราเป็นประเด็น เป็นขั้นตอนๆ ออกไปเลย

แล้วถ้ายับยั้งใจได้เห็นไหม ใจอยู่กับเรา เรารักษาใจของเราได้ เราก็เริ่มจะตั้งมั่นของเราขึ้นมา จิตนี้สงบตัวเข้ามาๆ นี่ปัญญาอบรมสมาธิ ความคิดของเราใคร่ครวญทันกับความคิดของเรา แล้วมันจะต้อนความคิดของเราย้อนกลับเข้ามาให้ความคิดของเราสงบตัวลง สิ่งที่สงบตัวลงคือว่า มันไม่กระทบกัน มันไม่รับรู้สิ่งต่างๆ ไม่เกี่ยวข้องไปกับขั้น ๕ เห็นไหม ไม่เกี่ยวข้องกับ่อยตะนะ

เห็นใหม่ จิตมันก็สงบตัวเข้ามาได้ จิตสงบตัวเข้ามาเพราะเป็นการเราศึกษามา เราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราสร้างสมขึ้นมาเห็นใหม่ นี่คือสภาวะธรรม

สัมมาสมาธิเป็นสภาวะธรรมที่เกิดขึ้นจากใจ ใจรับรู้สิ่งที่เป็นสัมมาสมาธิขึ้นมา มันก็ยึดตัวของมันขึ้นมาได้เห็นใหม่ นี่มันเกิดขึ้นมาจากใจของเรา ใจของเราที่เราสะสมขึ้นมา แต่เดิมใจเราปล่อยไปตามธรรมชาติของมัน เราปล่อยใจไปโดยที่ถือว่าอภัยสิ่งที่รับรู้อารมณ์กระทบนั้นเป็นใจทั้งหมด รับรู้สิ่งต่างๆ ก็เป็นใจ รับรู้เห็นใหม่ ว่าใจคืออารมณ์รับรู้ นี่คือธรรมชาติของมัน ปล่อยวางไปตามความเห็นของเรา นั่นคือการปล่อยตามกิเลส เราไม่ยับยั้ง ไม่มีสติสัมปชัญญะ

ถ้ามีสติสัมปชัญญะ เราจะยับยั้งสิ่งนี้ได้ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ยับยั้งได้ มันเกิดขึ้นโดยธรรมชาติของมันแต่ธรรมชาติอันนี้มันมีกิเลสอยู่ ธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาเห็นใหม่ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมแล้วเห็นใหม่ สิ่งนี้ก็มีอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมไปแล้วเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังใช้ขันธ ๕ อยู่ ยังสื่อความหมายกับสัตว์โลกอยู่

สิ่งนี้มันเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติที่มันมีกิเลสมันถึงจะมีความทุกข์ ธรรมชาติที่ชำระกิเลสไปแล้วก็มีธรรมชาติอันนี้อยู่ มันถึงไม่ทุกข์ เราถึงจะบอกว่าเป็นธรรมชาติของเราไม่ได้ มันเป็นธรรมชาติแต่มันมีขันธมาร มารมันบังคับอยู่ เราต้องชำระถึงมัน ให้มันปลดเปลื้องสิ่งที่ว่าเป็นตัวตนออกไปแล้ว ถึงจะเป็นธรรมชาติจริง ถ้าเป็นธรรมชาติจริง อันนั้นมันเป็นสภาวะที่ว่าสักแต่ว่ามันจะเป็นไป เราไม่รับรู้ไปกับมัน เรารู้สึกตัวเฉยๆ เราไม่มีอารมณ์ไปกับเขา รับรู้เฉยๆ รับรู้เฉยๆ แต่ไม่มีอารมณ์ร่วมกับเขาเพราะอะไร

เพราะรู้เท่าทันตามความเป็นจริง รู้เท่าทันตามความกระทบของว่าสรรพสิ่งในโลกนี้มันเป็นแบบนี้ สถานะเป็นแบบนี้ ไม่มีใครเลยที่ไม่โดนโลกธรรม ในโลกธรรมนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้เห็นใหม่ “ไม่มีใครจะโดนหนักเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมเป็นพระพุทธเจ้านะ ยังโดนชาวบ้านติเตียน โดนชาวบ้านตามต่อว่าเห็นใหม่ พระอานนท์บอกให้หนี พระพุทธเจ้าไม่ยอมหนีเห็นใหม่ หนีไปที่อื่นโลกก็เป็นแบบนี้

สิ่งที่กระทบกระเทือนมันกระทบกระเทือนมาโดยธรรมชาติของมัน โลกธรรม ๘ เป็นอย่างนี้โดยธรรมชาติ แต่ในหัวใจของเรามันมีสิ่งที่เราปลดเปลื้องได้ เรื่องของโลกธรรมเราจะไปปลดเปลื้อง เราจะไปแก้ไขเรื่องโลกธรรมไม่ได้ โลกธรรมต้องเป็นอยู่สภาวะแบบนั้น จะแก้ไขได้คือ



แก้ไขใจของเรา ถ้าปลดเปลื้องใจของเราเห็นใหม่ สภาวะธรรมเกิดขึ้นอย่างนั้น จริ่งที่ใจของเขาเป็นหน้าที่ของเขา

สิ่งที่ว่าเป็นความจริงที่เขาว่าแล้วมันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงในจากการประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องแก้ไขใจของเราเห็นใหม่ ถ้าเราแก้ไขในหัวใจของเรา ปลดเปลื้องในใจของเรา สิ่งที่เป็นโลกธรรมมันก็เก๋ๆ เจินๆ มันไม่สามารถกระทบใจเราได้ เพราะเราปลดเปลื้องตัวตนสิ่งที่กระทบออกหมดแล้ว สิ่งนี้ไม่มีในหัวใจของเรา มันก็มีความสุขของใจขึ้นมา ใจมีความสุข มีความเข้าใจ ตามสภาวะตามความเป็นจริงก็ควบคุมตัวเองได้ สิ่งที่ควบคุมตัวเองได้ นี่เห็นใหม่ “สัมมาสมาธิ”

ความเข้าใจในสรรพสิ่งต่างๆ ของโลกเขา กระแสของโลกเป็นไปอย่างนั้นโดยธรรมชาติของโลก โลกต้องเป็นแบบนี้ โลกนี้เป็นของเก่าแก่ แต่เราเกิดมาในสถานะที่เกิดมาสภาวะหนึ่งเห็นใหม่ ในสถานะที่ว่าเราเกิดมาในยุคสมัยใด ถ้าเกิดมาในยุคสมัยพระพุทธเจ้า เราเกิดมาด้วยมีอำนาจวาสนา เกิดมาเป็นสหชาติ สร้างบุญกุศลขึ้นมา พระพุทธเจ้าอยู่ที่นี่ผู้ชี้แนะ ผู้ชี้แนะที่จะชี้แนะให้เราก้าวเดินตามจริตนิสัยของเรา

แต่ในเมื่อเราเกิดถึงพุทธกาล ปัจจุบันนี้ ๒๕๔๕ ปี ถึงพุทธกาลเห็นใหม่ ศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาตลอด เจริญรุ่งเรืองมาถึงมือของเรา เราได้รับผลพวงจากความเจริญรุ่งเรืองของศาสนา แล้วเรัดัดแปลงตนได้เป็นอย่างดีนั้นใหม่ ถ้าเรัดัดแปลงตนของเราได้ในการประพฤติปฏิบัติของเรา ศาสนาเจริญในหัวใจของเราเห็นใหม่ ถ้าศาสนาเจริญในหัวใจของเรา เราจะมีความสุข ความสุขเกิดขึ้นจากการดัดแปลงตน ความสุขเกิดขึ้นจากสิ่งที่เป็นอำนาจวาสนาบารมีอันนั้นมันเป็นผลพวงอยู่ข้างนอก แล้วมันเป็นสิ่งที่ว่าควบคุมไม่ได้

สิ่งที่เรัดัดแปลงตนนี้เป็นสิ่งที่ควบคุมได้ มันเป็นอกุศลปธรรม สิ่งนี้ทำเสร็จแล้วจะไม่ต้องทำอีก

งานของโลกเขาที่มันน่าเบื่อหน่ายเพราะมันเป็นงานทำซ้ำๆ ซากๆ ผู้ใดทำเสร็จสิ้นแล้ว สิ่งนั้นมันเสื่อมสภาพไปก็ต้องมีการซ่อมแซมแก้ไขกันตลอดไป เรื่องของโลกเขาจะต้องมีการแก้ไข ต้องมีการรับช่วงต่อไป คนจะต้องบำรุงรักษาตลอดไป เรื่องของโลกเป็นแบบนี้ แล้วก็คนที่ต้องมาตายคากับงานนั้นเห็นใหม่ สิ่งนั้นคนตายคากับงานนั้น งานนั้นก็ต้องอยู่ประจำโลกไป สิ่งที่ว่ามันเป็นกุศลปะ สิ่งที่เป็นพรสภาพ สิ่งที่เป็นอนิจจัง งานของโลกเขาเป็นแบบนี้

แต่งงานของธรรมดี งานของธรรมเสร็จสิ้นแล้ว มันเป็นเรื่องสิ้นขบวนการ มันถึงมีแก้ไข กระทบใจ สิ่งที่มีแก้ไขกระทบ ทำไปตามความถูกต้องของเรา ความถูกต้องของเรานี้เป็นรู้ก่อนเกิด ความถูกต้องของธรรมมันจะเป็นธรรมสภาวะตามความเป็นจริง นี่ความถูกต้องของเราถึงเชื่อเรา ไม่ได้ใจ เราว่าเราความถูกต้องของเราเห็นใหม่ ความถูกต้องของเรารู้ก่อนเกิด เพราะว่ามันมีส่วน ที่ว่าเราคาดเราหมาย มีคาดหมายไปถึงต้องอาศัยสัมมาสมาธิใจ ถึงต้องทำความสงบของใจใจ

ใจสงบเข้ามาแล้ว แล้วค่อยยกขึ้นวิปัสสนาให้ได้ ถ้ายกขึ้นวิปัสสนาในสติปัฏฐาน ๔ เห็น ใหม่ ในกายหรือในจิตก็ได้ ในกายกับในจิตนี้ สรรพสิ่งต่างๆ แล้วมันลงแล้วอยู่หลักที่ว่าใจนี้ยึดมัน ถือมัน ใจนี้เป็นทุกข์ ร่างกายของเรามันก็เป็นที่อยู่ของรวงรังของใจ ใจนี้อาศัยอยู่ในร่างกายนี้ มัน คิดตรงนี้ก่อน หน้าทีของเราคือต้องปลดเปลื้องตัวของเรา หน้าทีของคนอื่นเป็นเรื่องของคนอื่นเขา ถึงเวลาเราจะสั่งสอนกัน ถ้าเราฟังตนเองได้ เราจะแก้ไขคนอื่น นั้นถึงเวลาเราจะแก้ไขเขา

แต่ปัจจุบันนี้เราต้องปลดเปลื้องเราเท่านั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะต้องไปแก้ไข ยกเว้นสำคัญที่สุด เท่ากับตัวเรา ไฟมันเกิดขึ้นในหัวใจของเรา เราต้องดับที่นี้ ถ้าดับไฟในหัวใจของเราได้ เราจะพ้น จากความทุกข์ไปได้ส่วนหนึ่ง จนแก้ไขได้พ้นเป็นเปลาะเป็นชั้นเข้าไปเห็นใหม่ ถึงย้อนกลับเข้ามา สติปัฏฐาน ๔ ให้ได้ กาย เวทนา จิต ธรรม.. เวทนาเกิดขึ้นเวลานั่งนานๆ มันจะปวด นั้นนะ มันไม่มี หรือ? สิ่งนี้มีอยู่โดยดั้งเดิม แต่เราไม่เข้าใจว่าสิ่งใดมันจะเป็นการเป็นงานของเรา

งานของเราเห็นใหม่ ความเจ็บปวดนั้นมันเป็นอาการเฉยๆ ซากศพเขานอนอยู่ตลอด ทั้งชาติของเขาถ้าเขาตายไปแล้วนะ ตลอดก็วันก็แล้วแต่ เขาไม่มีความรู้สึก ซากศพเพราะว่ามันไม่มี จิตไปรับรู้ เวทนาก็เหมือนกัน เกิดขึ้นเพราะใจไปรับรู้ เกิดขึ้นเพราะใจเราจับยึดมันถือมันสิ่งนั้น ยึด มันถือมันนั้นมันก็เกิดเป็นเวทนาขึ้นมา เกิดความรู้สึกใจ ถ้าเราเห็นใหม่ คนที่เขาเล่นการพนันกัน เขานั่งเพลินในการคุมหรัสพ เขาจะนั่งเพลินของเขา เขาจะไม่มีการเจ็บปวดเพราะอะไร เพราะว่าใจ ของเขาไม่สนใจกับกิริยาในการนั่ง ใจของเขาส่งออกไปรับรู้สิ่งที่ว่าเขามีความสุขอยู่กับสิ่งนั้น นั้นนะ ใจเขาส่งออก เขาถึงไม่รับรู้

สิ่งนี้เป็นโมฆะ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์เห็นใหม่ แต่หลักความเป็นจริงของใจ ใน เมื่อใจไม่ยึด แต่ใจไม่ยึดด้วยหลงไปในอารมณ์ในความเป็นสิ่งที่เป็นอกุศล มันไม่เป็นประโยชน์ กับใจ แต่ของเรา เราเป็นสัมมาเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นสัมมาสมาธิ พอมันเจ็บมันปวดขึ้นมาเพราะอะไร เพราะใจมันตื่น เรานั่งอยู่ หลับตาอยู่ แต่หัวใจมันตื่น พอหัวใจมันตื่นมันก็รับรู้สิ่งต่างๆ หมด รับรู้

ความเจ็บปวด รับรู้สิ่งต่างๆ แล้วมันกลัวความเจ็บปวดด้วย นั่นนะ กลัวความเจ็บปวด ตัณหาซ้อน ตัณหาเพิ่ม ไปอีกชั้นหนึ่ง อีกชั้นหนึ่งทำให้ความเจ็บปวดนั้นขยายมากขึ้นเห็นไหม

สิ่งที่มันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นมาจากอะไร คนที่ว่าเวลาเขาเจ็บปวด สิ่งที่เจ็บปวดกับเรา เราลุก ขึ้น เราก้าวเดินออกไป เราเปลี่ยนอิริยาบถ ความเจ็บปวดนั้นมันต้องอยู่กับเราตลอดไป เราเพียงแต่ เราขยับร่างกายหน่อยเดียวเท่านั้นแหละ ความเจ็บปวดนี้ก็หายไปเห็นไหม นี่มันยึดอยู่ที่ใจ ใจยึดอยู่ สิ่งนั้นอยู่ ต้องย้อนกลับมาดูความเจ็บปวด อะไรเป็นความเจ็บปวด?

ไม่มีสิ่งใดเจ็บปวดเลย สิ่งนั้นมันสักแต่ว่าอาการที่มันทรงตัวอยู่อย่างนั้น แต่เพราะหัวใจไป รับรู้ต่างๆ พอมันปล่อยที่ใจเห็นไหม ผู้ที่พิจารณาเวทนา พอเวทนามันหลุดไป เวทนามันดับไปเห็น ไหม มันจะเว้งว้าง มันจะว่างหมดเลย ใจนี้มันจะว่างออกไป นี่เวทนาไม่มี เวทนาสักแต่ว่าเวทนา ถ้า พิจารณาเวทนาเห็นไหม พิจารณาเวทนานี้ต้องเป็นผู้ที่เข้มแข็ง เพราะการต่อสู้กับเวทนานี้เป็นการ ต่อสู้ซึ่งๆ หน้า เล่นกับไฟ มันเป็นไฟเผาเรใจนะ เจ็บปวดมาก ความเจ็บปวด ๒ ชั้น ๓ ชั้น ไล่ ๒ ชั้น ๓ ชั้นทับถมเข้าไปที่ใจ

แล้วใจมันไม่มีกำลังเห็นไหม มันถึงต้องหลบ.. ในการถ้าเราต่อสู้ไม่ไหว หลบกำหนดคำ บริการขึ้นมา พุทโธๆๆ ให้ใจปลดชักใจกลับมา ดึงใจกลับมาอยู่กับสติสัมปชัญญะ ให้มันอยู่กับ ตัวมันเองซะ ไม่ให้ออกมารับรู้อาการของเวทนา อาการเวทนาเกิดจากการแข็ง จากขา จากกร ร่างกายของเรา เกิดขึ้นจากอวัยวะส่วนใด เพราะใจไปรับรู้สิ่งนั้น

กำหนดพุทโธ กำหนดคำบริการ จะย้อนกลับเข้ามา.. ย้อมจิตย้อมใจเข้ามาให้อยู่ทรงในตัว มันเอง ไม่ไปรับรู้สิ่งนั้น นี่เป็นนักหลบ แต่มันก็เป็นวิธีการต่อสู้ส่วนหนึ่ง ต่อสู้กับว่า ในเมื่อกำลัง ยังไม่พอ ในผู้ที่ประพฤติกฎปฏิบัติใหม่หรือในเมื่อเราที่เราจะพักใจเห็นไหม ก็ต้องใช้อย่างนี้ นี่เป็นใน วงของสมณะ แต่ในวงของการวิปัสสนาต้องต่อสู้กับเวทนาตลอด ต่อสู้แล้วแยกแยะ เวทนาสักแต่ว่า เวทนา เป็นอาการใจยึดแล้วใจปล่อยเท่านั้น อาการที่ใจยึดและใจปล่อย ถ้าใจมันยึดมันก็เกิดเวทนา ถ้าใจมันปล่อยมันก็จะหายไป

สิ่งนี้หายไปแล้วเราต่อสู้วิปัสสนาจนเราเข้าใจเห็นไหม เราฝึกใจ เราสอนใจ ใจมันต่อสู้กับ สิ่งนั้น แล้วมันดับต่อหน้า สิ่งที่เกิดเป็นไฟต่อหน้า แล้วดับต่อหน้า แล้วใจมันรู้อะไร ใจก็เกิดปัญญา เกิดความรู้เท่าสิ่งต่างๆ นี่ สิ่งนี้เราสามารถแก้ไขได้ สิ่งนี้เราสามารถแยกแยะได้ ถ้าเราแยกแยะสิ่งนี้ นั่นนะ ปัจจุบันธรรม ไม่ใช่การรู้ก่อนเกิด การคาด การหมาย การรู้ก่อนเกิด รู้ว่าเวทนาดับเห็นไหม

ตามคำร่ำบอกเวทนาสักแต่ว่าเวทนา ในครุบาอาจารย์สอน นั้นนะ เป็นการคาด การหมาย มันเป็นการรู้ก่อนเกิด

แต่ถ้าในการไปรู้ปัจจุบันเห็นใหม่ เวทนาดับ ความเจ็บความปวดไม่มี ใจนี้มันจะมีความสุข มีแต่ความปล่อยวางวิ้งว้างมาก แต่เดี๋ยวเวทนาจึงเกิดอีก มันก็ต้องวิปัสสนาซ้ำแล้วซ้ำเล่าเห็นใหม่ เวทนาเกิดดับ เกิดดับ เพราะสิ่งที่ดับไปนี้ ดับไปด้วยปัญญาใคร่ครวญ ดับไปด้วยปัญญา แต่มันดับเฉยๆ มันไม่มีสิ่งที่ว่าเข้าไปต่อสู้อันเห็นตามความเป็นจริง รู้แจ้ง รู้แจ้งซ้ำๆ ซากๆ เข้าไปเห็นใหม่ จนกิเลสมันเริ่มเปราะบางลง เปราะบางลง

แก่นของกิเลสมันยึดมันถือมันสิ่งนี้มาก ยึดมันถือมันว่าเป็นเรา ยึดมันถือมันเห็นใหม่ เวทนาจึงเป็นเรา เพราะใจไปรู้ เวทนาจึงเป็นเรา สิ่งต่างๆ นี้เป็นเรา เพราะเรารับรู้ สิ่งที่เรารับรู้ก็ยึดมันถือมัน ยึดมันถือมันอยู่อย่างนั้น แล้วใจเข้าไปแยกไปแยะ สักแต่ว่าเวทนา เวทนาต่อสู้กับเวทนาอย่างเดียว ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม แต่ในเมื่อเราพิจารณาเวทนา เป็นพิจารณาเวทนาเพราะ! เพราะเราเวลาเรายกขึ้นพิจารณากายหรือพิจารณาจิต เราเห็นสิ่งนั้นไม่ได้ ในเมื่อเห็นสิ่งนั้นไม่ได้ เวทนามันเป็นสิ่งที่เกิดแน่นอนอยู่กับร่างกายอยู่แล้ว เราถึงพิจารณาสิ่งที่ต่อหน้าเลย

แต่ถ้าไม่พิจารณาสิ่งที่ต่อหน้าเห็นใหม่ พิจารณากายก็ได้ พิจารณาจิตก็ได้ พิจารณาธรรมก็ได้ พิจารณาธรรมคือสิ่งที่เกิดขึ้นกับใจ อารมณ์ที่เกิดขึ้นกับใจนี้ธรรมารมณ์ อารมณ์เกิดขึ้นเห็นใหม่ สภาวะธรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น นี่คือธรรม วิปัสสนาซ้ำๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง จับต้องอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้ามั่นถือ เป็นอุบายวิธีการ เราจะพลิกแพลงเข้ามาก็ได้ พิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่งพิจารณาอยู่อย่างนั้น แล้วให้มันแยกออกไป

สิ่งที่แยกออกไป จิตจะเป็นอิสระเข้ามาได้ ในการสติสัมปชัญญะ ในการทำความสงบของใจนั้นเป็นการกดไว้ กดไว้ เราเคยกดไว้จนจิตสงบเข้ามาเห็นใหม่ จิตสงบเข้ามาจนเป็นเอกัคคตารมณ์ จนเป็นสัมมาสมาธินั้นเป็นธรรมส่วนหนึ่งในหัวใจของเรา แล้วเราแยกแยะเห็นใหม่ ด้วยปัญญา ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ในเวทนาในสิ่งที่เกิดขึ้นซึ่งๆ หน้ามันนะ วิปัสสนาแยกเข้าไป แยกเข้าไป จนถึงดับเห็นใหม่ พอดับขึ้นมาแล้วเดี๋ยวเวทนาจึงเกิดอีก ก็แยกซ้ำแยกซากเข้าไป

ความแยกซ้ำแยกซาก ปัญญามันจะแก้ถ้ำขึ้นเรื่อยๆ เราอย่าพลาดอย่าปล่อยวาง พิจารณาครั้งหนึ่งแล้วเข้าใจว่าเราปล่อยวางแล้ว พ้นจากสิ่งนี้แล้ว แล้วจะวิปัสสนาสั่งอื่นอีก หรือไม่ก็ปล่อยใจตั้งสติไว้เฉยๆ เดี่ยวเวทนาจึงกลับมาอีก สิ่งที่เวทนาจึงกลับมาเพราะจิตกระทบมันยังมีความกระทบ

กันอยู่ สิ่งที่กระทบในหัวใจยังมีกับเราตลอดไป สิ่งที่กระทบกับในหัวใจกับอายตนะในชั้นต่างๆ  
กิเลสมันยังไม่ได้ปลดเปลื้องสิ่งต่างๆ ไป มันจะต้องเกิดอารมณ์อย่างนั้นแน่นอน ต้องเกิดอีกโดย  
ธรรมชาติของมัน เพราะมันยังมีอยู่เห็นใหม่

สิ่งที่เป็นกิเลส สิ่งเป็นตัวตนยังฝังอยู่ในใจ สิ่งที่จะกระทบกระเทือนกับเขายังมีอยู่แล้ว มัน  
จะหมดปลดเปลื้องไปได้อย่างไร เพียงแต่ว่าปัญญานี้แยกแยะแล้วมันปล่อยวางเป็นการชั่วคราว  
ของยืม ยืมมาไง ปัญญายังไม่สมุจเฉตปหานใจ ถ้าปัญญาสมุจเฉตปหาน ของนั้นจะไม่ใช่ของยืม  
ของนั้นจะเป็นของตัวเองเห็นใหม่ เป็นปัจจัยจัดตั้งรู้จากใจเห็นใหม่ ปัญญารู้แจ้งออกมาจากใจ ถ้า  
ปัญญารู้แจ้งออกมาจากใจละกิเลสออกไปจากใจ ตัดสมุจเฉตปหานขาดออกไป กาย เวทนา จิต  
ธรรม.. ชั้นนี้เป็นชั้น จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ แยกออกจากกัน นั้นเป็นปัจจุบันธรรม

ความรู้แจ้งของใจ สิ่งนี้เป็นความรู้โดยเป็นปัจจัยจัดตั้ง รู้จากใจดวงนั้น มันจะเป็นการรู้ว่า รู้  
ก่อนเกิดไปไหนเห็นใหม่ สิ่งนี้เป็นความรู้ตามความเป็นจริง รู้ตามความเป็นจริงมันต้องรู้จากการ  
ประพฤติกปฏิบัติ รู้ตามความเป็นจริง รู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของตัว จากประสบการณ์ของจิต จิต  
จะรู้จากประสบการณ์

สิ่งที่แยกออกไป เวลากาย หรือเวทนา จิต ธรรม แยกออกไป สิ่งที่เหลือๆ อะไร? เหลือจิต  
เห็นใหม่ จิตส่วนๆ จิตจะมีความสุขมาก จิตล้วนๆ จิตเป็นผู้รู้เห็นใหม่ ชาติรู้โดนปลดเปลื้องออกไป  
ส่วนหนึ่ง ชาติรู้นั้นก็ยังมีสะสมเห็นใหม่ สิ่งที่เป็นกิเลสที่ยังละเอียดกว่า ยังปกปิดชาติรู้ที่นั่นอยู่ สิ่งที่มี  
ชาติรู้ที่นั่นอยู่ มันจับต้องได้งายๆ เพราะความรู้ลึกของเรา ความรู้ลึกของเราเสวยความสุข สุขจาก  
การประพฤติกปฏิบัติ

พาทายเห็นใหม่ พาทายจากการต่อสู้กับกิเลสเห็นใหม่

วิปัสสนาสังคโตสิ่งหนึ่งในสติปัญญาฐาน ๔ มาจนขณะมาส่วนหนึ่ง ขณะกิเลส กิเลสต้องตายไป  
ส่วนหนึ่ง ถูกหลานของกิเลสตายต่อหน้าของเรา สังโยชน์นี้ต้องหลุดออกไปเห็นต่อหน้าของเรา  
พอเห็นต่อหน้าของเรา จิตจะโดดเด่นขึ้นมา มาก มันจะมีความสุขจากใจดวงนั้น ใจดวงนั้นก้าวเดิน  
มาถูกทางเห็นใหม่ มันเป็นความรู้จากใจว่าเราก้าวเดินมาถูกทาง แล้วเราจะก้าวเดินต่อไป เอาสมบัติ  
สิ่งที่เป็นความสุขมากขึ้นกว่านั้นเห็นใหม่ มากขึ้นกว่านั้นจนกว่าจิตนี้จะพ้นออกไป พ้นออกไป  
จากกิเลสทั้งหมด พ้นออกไปจากความยึดมั่นถือมั่นจากภายใน

ความยึดมั่นถือมั่นของกาย ความยึดมั่นถือมั่นของจิต ความยึดมั่นตัวตนอันเป็นอวิชชา ปัจจยา สังขารา มันเป็นตัวธาตุรู้เลยนี้ แล้วสิ่งนี้เป็นความรู้ก่อนเกิดทั้งหมดเลย เพราะความคาดการณ์หมายไป มันไม่เป็นปัจจุบันธรรม เพราะมันไม่อยู่ในวงปฏิบัติ สิ่งที่เป็นวงปฏิบัติเห็นใหม่ มันจะเกิดปฏิเวธ ปฏิเวธคือความรู้แจ้งสิ่งต่างๆ แล้วปล่อยสิ่งต่างๆ ไว้ตามความเป็นจริง ปล่อยไปด้วยอำนาจของภาวนามยปัญญา

สิ่งที่เป็นภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นจากการประพาศปฏิบัติ เกิดขึ้นจากการก้าวเดินออกไป จากใจ เกิดขึ้นจากพยายามฝึกฝนของเรา ใจเราพยายามฝึกฝนขึ้นมา สร้างสมขึ้นมา ในเมื่อผลประโยชน์เกิดขึ้นมาจากใจ นี่งานเราเคยทำ มันจะทำให้สะดวกขึ้น เราก็ต้องก้าวเดินต่อไป ทำความสงบของใจที่สูงขึ้นไป สิ่งที่เกิดขึ้นมานี้เกิดขึ้นมาจากความสงบของใจแล้วเข้าไปจับต้องในการวิปัสสนาได้ ใจจะจับต้องวิปัสสนาต่อไป ต้องมีความสงบของใจที่สูงขึ้นไป ถ้าสูงขึ้นไปก็จับสิ่งที่เป็นละเอียดได้ขึ้นมาเห็นใหม่

สิ่งที่เป็นละเอียดมันละเอียดอ่อนขึ้นมาจากเดิม สิ่งที่เป็นของเก่านี้เราวิปัสสนาเข้าไป มันเป็นการต่อสู้ซึ่งๆ หน้าเห็นใหม่ นี้ก็เหมือนกันถ้าเรายกขึ้นข้างบน เราจับต้องไม่ได้ เวทนาของจิต มันก็มี เวทนาใน.. เวทนา.. เวทนานอก เวลามันเวทนาขาด ขาดเพราะความผูกพัน ความยึดมั่นถือมั่นของใจ กับสิ่งที่เป็นขันธ์ มันแยกออกจากกัน สิ่งที่ยึดมั่นถือมั่น มันยึดมั่นถือมั่นให้เกิดความทุกข์ ความเจ็บ ความปวด มันปล่อยวางไปชั้นหนึ่ง แต่ความยึดมั่นถือมั่นจากภายใน ในการกระทบกับอายตนะมันก็มีอยู่ เวทนามันถึงเกิดเป็นเวทนาใน

เวทนานอกมันขาด ขาดเพราะกิเลสหลุดออกไปจากใจ สิ่งที่ขาดคือกิเลสขาดออกไป แต่เวทนาอายตนะยังคงอยู่โดยสภาวะเดิม สภาวะเดิมแต่มันเพียงแต่ละเอียดอ่อนเข้าไปอีกชั้นใน สิ่งที่เป็นชั้นในเห็นใหม่ ชั้นใน เวทนาใน จากเวทนานอกเป็นเวทนาใน เราก็ต้องยกจิตให้สูงขึ้นเพื่อความสงบของใจ แล้วต่อสู้กับเวทนาเห็นใหม่ เวทนาข้างนอกมันเกิดขึ้นแล้วมันดับไป เวลาต่อสู้ขึ้นมา ถึงที่สุด ฟากตายขนาดไหน มันก็ต่อสู้ได้ แล้วมันปล่อยวางไว้หมด แล้วเวทนาจะไม่เกิดขึ้นอีกหรือ มันก็เกิด!

เว้นไว้แต่ จิตมันพิจารณาแล้วมันจะเกิดเป็นว่ารู้ก่อนเกิด คือการคาดการณ์หมาย เราพิจารณาไปแล้ว มันจะไม่เป็นประโยชน์กับเรา เราพลิกใจ เว้นแต่เราจะไม่พิจารณาเวทนา เราจะพิจารณาจิตก็ได้ พิจารณากายก็ได้ แต่ถ้าพิจารณาเวทนาจึงต้องสู้กับเวทนาอีก เพียงแต่มันมีความสงสัยว่าเวทนา

มันขาดออกไปจากใจเราแล้ว แล้วมันจะมีอีกได้อย่างไร? มี! ความคาดความหมาย ความรู้ก่อนเกิด มันเป็นการคาดการหมาย แต่เวทนา.. ก็ความรู้ วิญญาณรับรู้ มันเกิดความพอใจ-ไม่พอใจ นั่นก็คือ เวทนาแล้ว

เวทนามันอยู่สิ่งที่ละเอียดเข้าไป นี่มันจับต้องสิ่งนั้นได้ มันก็พิจารณาได้ ถ้ามันจับต้องได้ ถ้ามันจับต้องไม่ได้ มันก็ไม่เป็นงาน ไม่เป็นงานมันก็วนเวียนไป สิ่งที่วนเวียนไปเห็นใหม่ ปัญญา มันจะเกิดดับ เกิดดับในหัวใจของเรา สิ่งนี้เป็นความรู้ก่อนเกิดทั้งหมดเลย เพราะมันเป็นเรื่อง อวิชชาหลอกใจ เป็นเรื่องกิเลสมันพาใจ กิเลสมันพาใจเพื่อให้เราวนอยู่ในงานของมันไง ในการย้าย ซอยเท้าอยู่กับที่ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติแล้วซอยเท้าอยู่กับที่ เราจะก้าวเดินไม่ไปไหน มันก็อยู่ในอำนาจของกิเลส กิเลสพอใจสิ่งนี้ กิเลสพอใจให้เราไม่ก้าวเดินไป กิเลสมันต้องการให้เราอยู่ในอำนาจ ให้เราอยู่เป็นข้าของมัน เป็นบ้านเรือนของที่อยู่ของเขาตลอดไป กิเลสมันจะหลอกให้อยู่ อย่างนั้น นั่นนะ มันถึงต้องพยายามพลิกแพลง อูบายวิธีการเราจะพลิกแพลงออกมาเพื่อจะจับต้อง สิ่งนี้ให้ได้

ถ้าจับต้องสิ่งนี้ได้ เราพิจารณากายก็ได้ พิจารณาจิตก็ได้ พิจารณาเวทนาจึงได้ สติปัญญา ๔ นี้มีความหยาบ ความกลาง ความละเอียดตลอดไป เพียงแต่ว่าจิตนิสัยพลิกแพลงมาเพื่อเป็นอูบาย วิธีการของใจ

ถ้าเราจะเปลี่ยนแปลง เราเปลี่ยนแปลงแบบนี้ แต่สิ่งนี้มีอยู่ เพียงแต่ว่า มันเป็นความรู้ก่อน เกิดความคาดความหมายของใจ ไม่เข้าใจสิ่งนี้ จะไม่เข้าใจ เพราะ! เพราะอวิชชาปิดบังใจไว้ ปิดบัง ความเข้าใจของใจเพื่อจะให้เราทำตามความเป็นจริง ตามความจริงของธรรมชาติ ตามความเป็นจริงของ อริยสัจ

ธรรมนี้มันเป็นธรรมอยู่โดยดั้งเดิม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ก็เข้าใจใน ดวงใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษาธรรมมามันก็มีความถึงเลงสยตลอด แล้วมีความคาดความหมายไปเห็นใหม่ ความรู้ของเรามันเป็นความรู้ขี้ม ความรู้ขี้มมันไม่เป็นความรู้แจ้ง แล้วความรู้ของเรากับกิเลสของเรา มันก็เป็นอันเดียวกัน มันปิดบังมันซ่อนเร้นกันอยู่ในใจนั้นนะ ในหัวใจของเรา มันจะเริ่มงเห็นใหม่ งงในการประพฤติปฏิบัติของเรา มันถึงต้องทำบ่อยๆ ครั้ง แยกแยะออกไป แยกแยะออกไป จับต้องได้แล้วพยายามแยกแยะสิ่งนี้ มันเป็นเรื่องอะไรในความรู้สึก ของเรานั้น

ในอาการของใจ ความเศร้าหมอง ความฟ่องใสของใจ มันก็มีตลอดไปเห็นใหม่ มันเศร้าหมอง มันฟ่องใส มันเป็นชั้นนะ เป็นชั้นหมายถึงว่ามันจะละเอียด มันจะลึกซึ่งเข้าไปเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป จะลึกซึ่งเข้าไป แล้วสติมันก็จะละเอียดตามเข้าไป ถ้าเราสะสมของเราขึ้นมา เราพยายามทำความเพียรของเราขึ้นมา เราไม่ละทิ้งความเพียรของเรา เราจะต้องก้าวเดินตามกิเลสทัน

กิเลสมันเหมือนกับปลาในข้อง มันอยู่ในหัวใจของเรา แล้วทำไมเราจับสิ่งที่ว่าอยู่ในใจของเราไม่ได้ นี่มันน่าคิดนะ ถ้ามันคิดขึ้นมาอย่างนี้เห็นใหม่ มันก็จะย้อนกลับเข้ามา มันอยู่ในความรู้สึกของเรา มันเกิดดับในความรู้สึกของเรา แล้วเราทำไมต้องเป็นขี้ข้าของมัน ทำไมเราต้องหลงมันให้มันปลักใสให้เราหมუნเวียนออกไปข้างนอก ให้เราไปยึดมันถือมัน แล้วให้เราดำรงชีวิตไปประสาที่ว่ามิแต่ความทุกข์ไป

ดำรงชีวิตเห็นใหม่ การดำรงชีวิตนี้มันเป็นหน้าที่การงาน เราหน้าที่การงานขนาดไหน คุณอย่างสมณะชิวราหมณ์เห็นใหม่ นี่สัมมาอาชีวะ ถ้าพระก็ยังต้องบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปลีแข็งจะต้องดำรงชีวิตไป ความดำรงชีวิตนี้ดำรงชีวิตเพื่อความประพฤติปฏิบัติ กับดำรงชีวิตเพื่อโลกเขาเห็นใหม่ ถ้าโลกเขาเขาดำรงชีวิตของเขา เขาต้องมีเกียรติ เขาต้องมีสิ่งประกอบของเขาอีกมากมายที่จะทำให้เป็นเครื่องพะรุงพะรังไป มันเป็นการที่ว่าจะต้องหมუნออกไปทางโลก

แต่ถ้าในการดำรงชีวิตในการประพฤติปฏิบัติ มันประพฤติปฏิบัติเพื่อการชำระกิเลส มันพออาศัยเท่านั้น สิ่งใดเป็นปัจจัยเครื่องอยู่อาศัย แม้แต่การดำรงชีวิต การฉันอาหาร อาหารนี้ทำให้เรางวงเหงาหวานอนก็ได้ ทำให้เราภาวนาไม่สะดวกก็ได้ ถ้ามีคนทีฉลาดเห็นใหม่ ต้องพยายามเข้าใจสิ่งนี้ สิ่งใดเป็นโทษกับการประพฤติปฏิบัติ เราจะไม่เอาสิ่งนั้นเข้าไปให้เป็นโทษกับเราเลย เราแสวงหาเพื่อประโยชน์ของเรา เพื่อคุณประโยชน์ของเรา เพื่อความดีของเรา แล้วทำไมเราไม่เริ่มต้นตั้งแต่ปากทาง

วันหนึ่งในเวลา ๒๔ ชั่วโมงเห็นใหม่ ตั้งแต่ตื่นนอนขึ้นมา ตั้งแต่เข้าบิณฑบาต ฉันอาหารสิ่งที่ฉันเข้าไปในนี้ มันให้ความหนักหน่วงกับธาตุขันธ์ขนาดไหน สิ่งนี้จะย้อนกลับเข้ามา เวลาเราไปนั่งภาวนาใจ การนั่งภาวนาเพื่อความสงบของใจ เพื่อตั้งใจขึ้นมา เพื่อจะต่อสู้กับกิเลส มันทุกข์ยากแสนเข็ญขนาดไหนกับที่ว่าเวลาเราฉัน เราผลอไปขนาดนั้นนะ มันคุ้มกันไหม ถ้าเราคิดอย่างนี้เราพิจารณาของเราอย่างนี้ มันจะย้อนกลับเข้ามา ย้อนกลับเข้ามา ให้มีสติสัมปชัญญะทั้งวัน



หลวงปู่มั่นสอนไว้ในมุตโตทัย “ในการก้าวเดิน ในการดื่ม ในการกิน ในการเหยียด ในการคู่ ต้องมีสติสัมปชัญญะตลอด”

เวลาเราประพฤติปฏิบัติ ในการก้าวเดินของใจ มันต้องมีสติสัมปชัญญะตลอดไป สติสัมปชัญญะเตือนคนเตือนใจไว้ให้ใจของเราไม่ออกไปตามอำนาจของมัน อำนาจของเขา ถ้ายังอำนาจของเขายังออกไป ทำไม่ถึงว่าอำนาจของเขามีมากละ เพราะมีมาก เพราะถ้าเราคิดตามเขาไป มันเหมือนกับสิ่งที่ให้เชื้อ ความคิดสืบทอด ความคิดเหมือนกับฟืน ฟืนใส่เข้าไปในไฟมันจะลุกโชน ช่วงตลอดไป ดับความคิดไม่ได้ ความคิดยิ่งคิดซ้ำๆ ซากๆ เหมือนใส่ฟืนใส่ไฟเข้าไป

ความคิดต่อเนื่องเหมือนกับฟืนท่อนหนึ่งโยนเข้าไปในกองฟืนกองไฟ ความคิด ความโกรธ ความโลภ ความหลง มันจะเกิดขึ้นในหัวใจมากมายมหาศาลเลย มันจะต้องชักฟืนชักไฟออกเห็นไหม ชักฟืนชักไฟออกก็ต้องพยายามสติสัมปชัญญะเข้ามาควบคุมใจ สิ่งที่ควบคุมใจเพราะเหตุนี้ใจ ควบคุมใจให้ใจนี้อยู่โดยอิสระภาพ ถ้าใจนี้เป็นอิสระภาพขึ้นมา นี่เป็นสัมมาสมาธิ สิ่งที่เป็น สัมมาสมาธิก็ประกอบการทำงานชอบ สิ่งที่เป็นงานชอบ งานอย่างหยาบเห็นไหม ตั้งตนขึ้นมาได้ งาน อย่างละเอียดคือการจับต้องใจ ใจที่มันเป็นเวทนาภายใน สิ่งที่เป็นภายใน แล้ววิปัสสนา

สิ่งที่เป็นวิปัสสนาคือปัญญาในการใคร่ครวญ ถ้าปัญญาใคร่ครวญนั้นเป็นวิปัสสนา ถ้าไม่ ใช้ปัญญาใคร่ครวญนั้นเป็นวงของสมถะ เพราะใจนี้มันพลิกแพลงเพื่อความสงบของมันเท่านั้น มัน พลิกแพลงเพื่อความปล่อยวางเข้ามาเห็นไหม สิ่งที่ปล่อยวางเข้ามาใจนี้เป็นสมถกรรมฐาน สม ถกรรมฐานเป็นการยกใจขึ้นมาเพื่อจะยกขึ้นวิปัสสนา ถ้าจับต้อง.. พยายามค้นหาสติปัญญา ๔ ได้ นั้นเป็นวิปัสสนา ถ้าสิ่งที่เป็นวิปัสสนาเกิดขึ้นมานี้ แยกแยะ ปัญญาจะก้าวเดินอย่างนี้ ภาวนามย ปัญญาเกิดขึ้นเกิดขึ้นอย่างนี้ แล้วมันจะพลิกแพลงไปตามอำนาจของเขา เป็นการคาดการหมาย ไม่ได้

เราเคยประพฤติปฏิบัติหนหนึ่ง เวลาเราแยกแยะด้วยปัญญาของเราแล้วมันปล่อยวางได้ เรา คิดว่าเราจะใช้ปัญญาอย่างนี้

“เราได้ปัญญาแล้ว ปัญญาเป็นของเราแล้ว เราจะทำซ้ำไปอีก”

สิ่งนั้นไม่เกิดประโยชน์เลย มันเป็นสัญญาเห็นไหม พอมันเป็นสัญญาเข้าไป นี่รู้ก่อนเกิด เพราะความคาดความหมายของใจมันมีอยู่แล้ว ความคาดความหมายของใจคือกิเลสมันอยู่ในใจอยู่

แล้ว ครั้งที่แล้วเราวิปัสสนาจนมันปล่อยวางเข้าไป กิเลสมันพ่ายแพ้เห็นใหม่ ครั้งต่อไปความรู้ที่รู้ก่อนเกิด มันรู้ด้วยอวิชชา รู้ด้วยกิเลส มันจะพลิกแพลงทันที.. ทำไปเกิด วิปัสสนาซ้ำไปเกิด ด้วยสัญญาอันเก่าเป็นสัญญาทั้งหมดเห็นใหม่ มันต้องพลิกเป็นอุบายวิธีการใหม่ ถ้าเป็นอุบายวิธีการใคร่ครวญแยกแยะใหม่

สิ่งที่แยกแยะใหม่ ความหลุดออกไป ความขาดออกไปของใจ มันก็เกิดขึ้นใหม่ ปัญญามันจะเกิดขึ้นซ้ำๆ ซากๆ ด้วยเทคนิคของมัน เทคนิควิธีการที่เราพลิกแพลง ถ้าเราพลิกแพลงขึ้นมา มันจะเกิดหมุนออกไปเป็นกิริยาหนึ่งๆ เป็นความปล่อยวางครั้งหนึ่ง การปล่อยวางแต่ละครั้งจะไม่เหมือนกัน จะไม่ซ้ำกัน ถ้าซ้ำกันโดยปัญญาเกิดขึ้นเป็นปัจจุบันธรรมก็ใช้ได้ แต่ถ้ามันซ้ำกันนะ จะว่าไม่ซ้ำกันเลยโดยปัญญาอย่างเดิม มันเป็นที่ว่าซ้ำกันเป็นปัจจุบัน คือกิเลสมันไม่เข้าใจ ความรู้ก่อนเกิดนั้นตามรู้ไม่ทัน มันก็จะปล่อยวาง ปล่อยวางซ้ำอย่างนี้ ความรู้ของใจมันจะพลิกแพลง มันจะมหัศจรรย์มาก สิ่งที่มีศรัทธาของใจ ใจมันจะปล่อยวางได้ ปล่อยวางเพราะอำนาจของปัญญา นี่คือนิพพาน

ปัญญาอันนี้คาดหมายไม่ได้ ปัญญาอันนี้.. เราจะเป็นการยืมของใครมา มันเป็นเรื่องที่ยืมมาต้องให้เป็นปัจจุบัน ถ้าเป็นปัจจุบัน มันถึงไม่ต้องใช้สิ่งใดเป็นการสืบต่อไ้ เพียงแต่ว่าเป็นการยกขึ้นมาจากการฝึกฝน การฝึกฝนของใจ ใจได้ฝึกฝนขึ้นมา ได้วิปัสสนา ได้แยกแยะบ่อยๆ ครั้งเข้านั้นเป็นการฝึกฝนของใจ แล้วผลของการที่มันปล่อยวาง สิ่งที่มีปล่อยวางนั้นคือผลที่ว่าปัญญาวงรอบจนเข้าถึงวงรอบ จนมรรครวมตัว จนสมุจเฉทฯ เห็นใหม่ จนมันสมุจเฉทปหานมันจะปล่อยวางเป็นขั้นๆ เข้ามา จนมันสมุจเฉทปหาน

จะต้องมีการสมุจเฉทปหาน ถ้าไม่สมุจเฉทปหานนั้นมันเป็นการปล่อยวางชั่วคราว ปล่อยวางชั่วคราว การปล่อยวางชั่วคราวนั้นต้องซ้ำ ต้องพยายามทำบ่อยครั้งเข้า การทำบ่อยครั้งเพื่อให้ปัญญาแก่กล้า เพื่อให้ปัญญาคมกล้า ถ้าปัญญาคมกล้าขึ้นมา มันจะทำลายกิเลสที่ปกคลุมใจอยู่ สิ่งที่ปกคลุมใจอยู่เห็นใหม่ สมุจเฉทปหานขาดออกไป สิ่งที่เป็นขั้นอันกลางขาดออกไป จิตนี้เป็นธาตุรู้ เป็นดวงจิตที่ว่าปล่อยวาง ความสุขมาก จิตนี้จะมีความสุขมาก ความรู้สึกของเราจะมีความสุข สุขของเราไป

สุขของเราเพราะเราปลดเปลื้องกิเลสออกไปจากใจอีกชั้นหนึ่งไป ปลดเปลื้องกิเลสอย่างกลางออกไปจากใจเห็นใหม่ มีความสุข มีอิสรภาพ มันจะมีความสุขเว้งว้าง มีความสุขมหาศาลเลย สุข

มหาศาลนะ มหาศาลมาก มหาศาลจนสามารถทำให้คนคิดได้ ทำให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติดีในความสุขอันนั้น เข้าใจว่าความสุขอันนั้นเป็นผลเห็นใหม่ ยังไม่ถึงผลของมันเพราะอะไร เพราะมันมีความรู้สึกว่าเป็นสุขอยู่ ในเมื่อจิตมันมีความสุขนั้นคือตัวธาตุรู้ อยู่ จันอันละเอียดยังรับรู้อยู่ในหัวใจนั้น สิ่งที่เป็นอันละเอียดอยู่ในหัวใจนั้นเห็นใหม่

แต่ในการประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะเข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นความสุข แล้วความสุขนี้เป็นสิ่งที่สมความปรารถนา สิ่งที่ปรารถนาเป็นความสุขเหมือนกัน แต่ความสุขต้องเป็นความสุขถึงที่สุดใน การที่ว่าไม่มีสิ่งใดได้รับรู้ ถ้ายังมีสิ่งใดรับรู้อยู่นั้นคือตัวธาตุรู้ สิ่งที่เป็นธาตุรู้เห็นใหม่ ปล่อยวาง จันซ์แล้วต้องมีตัวธาตุรู้ ธาตุรู้ปล่อยวางเห็นใหม่ จิตไม่ใช่เรา เราไม่ใช่จิต จันซ์ไม่ใช่จิต จิตนี้ไม่ใช่ จันซ์ มันจะปล่อยวางออกจากกัน มันก็สักแต่ว่าของมันเห็นใหม่ ถ้าพิจารณากายมันก็ปล่อยกาย ออกมา

นี่เรามีความสุขแล้วมันก็เสวยสุขอยู่ สุขนี้แล้วมันก็ต้องแปรสภาพไป สิ่งที่แปรสภาพไป เพราะกิเลสอันเหนือกว่า สุขอันที่ว่าเราสมุจเฉทปหานแล้วมันจะไม่แปรสภาพอีก มันจะคงที่ ตลอดไป สิ่งที่เกิดที่นั่นเป็นงานของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เป็นการคงที่เป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา เป็นขั้น เป็นตอน

การเกิดและการตายในวัฏวนนี้ถึงว่า ๗ชาติ ๓ชาติ แล้วแต่จิตนี้จะเกิดประพฤติปฏิบัติได้ มากน้อยขนาดไหน เกิดจริงๆ เกิดตามสภาวะ แล้วยิ่งภาวนาขึ้นมาที่เห็นตามความเป็นจริงนี้ จะเข้าใจเรื่องอย่างนี้โดยใจดวงนั้นเข้าใจเอง ไม่ต้องมีใครสอนนะ จิตนี้จะสอนตัวเอง จิตนี้จะสอน ด้วยการประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะสอนดวงใจนี้ให้ฉลาดแหลมคมขึ้นมา ถ้าไม่ฉลาดแหลมขึ้นมาจะปลดเปลื้องกิเลสออกจากใจได้อย่างไร จะต้องฉลาดมากจนสามารถปลด เปลื้องกับความเห็นผิดของตัวเองได้ ปลดเปลื้องความเห็นผิดของเราเข้าไปเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

แล้วยกขึ้นมา ทำความสงบเข้าไป มันต้องละเอียด ความละเอียดว่า สิ่งที่เป็นความรู้สึกนี่คือ อะไร สุขอันนี้คืออะไร ถ้าความสุขอันนี้ พอจับต้องความสุขได้ มันจะแสดงตนอย่างมหาศาล ถ้าจับต้องตัวความสุขไม่ได้ มันยังไม่แสดงตน มันจะเป็นความสุขอยู่อย่างนั้น จนออกมารู้สิ่งนี้ จับต้องได้นั้นคือกามราคะ สิ่งที่เป็นกามราคะนี้รุนแรงมาก สิ่งทีรุนแรงมาก แต่เวลามันปกปิดตัว มันเองเพื่อจะให้เราหลง มันจะไม่แสดงตัวมันเลย

สิ่งที่เป็นอำนาจของสมาธิ อำนาจของกำลังของสมาธิกดไว้ จนเหมือนกับว่าสิ้นทุกขได้ ไม่มีสิ่งนี้ในหัวใจเลย ไม่มีกามในหัวใจเห็นไหม เพราะอำนาจของสมาธิ อำนาจของความว่าง อำนาจของธรรมที่มั่นคงใจไว้ กิเลสมันก็หลบตัวอยู่อย่างนั้นเพื่อมันจะเป็นกลอุบายวิธีการอันหนึ่ง ที่เขาจะสงวนชีวิตของเขา เขาจะสงวนที่อยู่ของเขาในหัวใจ เขาจะหลบตัวเพื่อจะให้เราวนเวียนอยู่อย่างนั้น ไม่เห็นตัวเขาไป

มันเป็นนามธรรม ใจนี้เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมแล้วเราค้นคว้า มันถึงจับต้องสิ่งใดไม่ได้เลย พอจับต้องสิ่งใดไม่ได้ก็จะว่าสิ่งนั้นไม่มี สิ่งนั้นปลดเปลื้องหมดแล้ว มันเป็นความหลงเห็นไหม สิ่งที่เป็นหลง สิ่งที่ไม่มี สิ่งที่ว่าความปลดเปลื้องพ้นออกไปแล้ว สิ่งที่อยู่ สิ่งที่อยู่ตัวนั้นคือตัวจิต ตัวนั้นคือตัวขั้นอันละเอียด สิ่งที่เป็นขั้นอันละเอียดอยู่ในหัวใจนั้นจับต้องสิ่งนี้ได้ มันหมุนเวียนได้ มันมีความรู้สึกได้ แล้วทำไมมันไม่มีล่ะ

นี่ความเข้าข้างกิเลสมันเข้าข้างตัวเอง แล้วมันหลบอยู่ในหัวใจเห็นไหม จะไม่เข้าใจเลยว่าจะมีสิ่งนี้เป็นเรา เพียงแต่ว่าเราส่งออก ความรู้มันส่งออก ส่งออกไปว่าไม่มีสิ่งใด ไม่มีสิ่งใด ถ้าไม่มีสิ่งใดสิ่งนั้นต้องพูดไม่ได้ สิ่งนั้นต้องให้ค่าอะไรไม่ได้เลย นี่มันให้ค่าในหัวใจเป็นความสุข ในเมื่อให้ค่าในหัวใจเป็นความสุข แล้วทำไมสิ่งนี้มันไม่มีในหัวใจเห็นไหม จิตถ้ามันปล่อยขั้นเข้ามาแล้วมันจะมีตัวธาตุรู้โดยปกคลุมด้วยอวิชชา ปกคลุมด้วยกิเลสอย่างละเอียด นี่จับต้องอย่างละเอียด

พยายามค้นคว้า พยายามยกขึ้นวิปัสสนาให้ได้ ถ้าจับต้องไม่ได้เห็นไหม มันจะทำให้เราเข้าใจว่าอย่างนั้น นั่นนะ รู้ก่อนเกิดตลอดเลย ถ้ารู้ก่อนเกิดนี้รู้โดยอวิชชา รู้โดยกิเลสพารู้ยังไม่ปลอดภัย ถ้ายังไม่ปลอดภัย แล้วเรามีชีวิตอยู่เห็นไหม เราจะประพฤติปฏิบัติเพื่อพ้นออกไป เพื่อให้ชีวิตนี้ปลอดภัย

ชีวิตนี้จะพ้นออกไปจากภัยของเรา จากภัยคือเชื้อของกิเลส เชื้อกิเลสในหัวใจนี้มันเป็นเชื้อ มันทำให้ใจนี้เกิดนี้ตายแล้วมันไม่ปลอดภัย ไม่ปลอดภัยเพราะสิ่งนี้ไง ในเมื่อตัวของเราเป็นเรา ทำไมเราอยู่กับเรานั้นจะไม่ปลอดภัย...ไม่ปลอดภัยหรือ! กิเลสพาเกิดพาตาย แล้วก็ต้องเกิดต้องตายอยู่ มันจะปลอดภัยไปได้อย่างไร ถ้าจะให้มันปลอดภัย มันต้องพยายามซ้อร้อนเข้ามา จับจิตนี้พลิกแพลงจนกว่าจะไม่มีสิ่งใดเจือปนในตัวจิตนั้น ให้จิตนั้นใสสว่าง จนจิตนั้นพ้นเป็นอิสระ เป็นความว่างของใจโดยธรรมชาติของมัน ถึงต้องพยายามทำความเข้าใจแล้วออกแสวงหา

ถ้าใจเข้าใจสิ่งนี้ว่ามันไม่ปลอดภัย มันจะเริ่มออกหาใจ ถ้าใจเริ่มออกหา เริ่มออกหาคือเริ่มขุดคุ้ย ถ้าเริ่มขุดคุ้ย มันก็จะพยายามส่องกล้องส่องอำนาจของใจ นี่ปัญญาญาณมันจะเกิด แล้วพยายามจับต้องสิ่งนี้ให้ได้ ถ้าปัญญาเกิดอย่างนี้มันมหาสติ-มหาปัญญา จับต้องกามราคะ พิจารณากายเป็นอสุภะ พิจารณาจิตเป็นกามราคะ พิจารณาเวทนาที่เป็นกามราคะ พอใจในความพอใจของใจนั้น ใจนั้นพอใจตัวมันเองก่อน สิ่งของมันพอใจตัวมันเองแล้วมันถึงสืบทอดออกข้างนอกแล้วกระทบสิ่งที่ข้างนอก ถ้ามันไม่พอใจในตัวมันเอง มันจะไปพอใจสิ่งใด มันพอใจในตัวมันเอง

กามฉันทะสิ่งที่เป็นละเอียด ถ้ามันพิจารณาอสุภะ มันก็เป็นสิ่งที่ว่าพิจารณากายมันเป็นสิ่งที่ยหยาบ พิจารณากายหยาบกว่าพิจารณาจิต พิจารณาจิตมันละเอียดกว่า.. จิตคืออาการของใจ มันเกิดขึ้นมาจากใจ มันเป็นความเห็นของใจนั้น นั่นนะ ชั้นอันละเอียดนี้ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ละเอียดมาก มันถึงต้องเป็นมหาสติ-มหาปัญญา จิตนี้เป็นมหาสติ-มหาปัญญาระหว่างการก้าวเดินนั้น ก้าวเดินด้วยความพลิกแพลงของใจ ใจพยายามจะพลิกแพลงต่อสู้กับสิ่งนี้ให้ได้ ถ้าจับต้องสิ่งนี้ได้แล้วต่อสู้สิ่งนี้ได้เห็นใหม่ เป็นงานอันประเสริฐที่สุดเพราะมันจะดับการเกิดในกามภพ

ถ้ากามราคะอยู่ในหัวใจ กามภพตั้งแต่เทวดาลงมา มันยังเกิดตายอยู่ มันยังมีสิทธิเกิดอยู่ เพราะ! เพราะมันมีภาวะ มันมีภพ มันมีสถานที่ มันมีสิ่งที่สืบทอด เราจะทำลายสิ่งนี้ ทำลายสิ่งที่สืบทอด สิ่งที่สืบทอดคือความสมานของใจกับชั้นอันละเอียดนี้อยู่ด้วยกัน สิ่งที่สืบทอดคือตัวสังโยชน์ คือตัวกิเลสที่มันผูกมัดสิ่งนี้ ผูกพันกัน นี่เราวิปัสสนาเพื่อแยกแยะสิ่งนี้ แยกแยะเข้าไป.. แยกแยะเข้าไป.. เพื่อความใคร่ครวญของมัน

อำนาจการต่อรอง อำนาจของการพลิกแพลงในหัวใจ จะร้อยเหลื่อมพันคม จะยอดเยี่ยมมาก กิเลสนี้ถึงจะเห็นโทษของกิเลสในการต่อสู้ ในการต่อสู้เข้ามาตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามา เราทุ่มทั้งชีวิตนะ แล้วปัญญาใคร่ครวญมานี้จะเห็นความพลิกแพลงของใจ จะเห็นการที่ใจปล่อยวางเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา มันจะลึกลับซับซ้อนขนาดไหน เราก็ผ่านเข้ามานะ เราว่าอันนั้นเป็นงานอันทุกข์ยาก งานอันมหาศาล งานอันประเสริฐ มาเจอกามราคะนี้งานอย่างนั้นเป็นงานเล็กๆ เลย เป็นงานเริ่มต้นของการประพฤติปฏิบัติเข้ามา แต่มันแสนทุกข์แสนยาก เพราะในการประพฤติปฏิบัติใหม่

ประพฤติปฏิบัติใหม่มันไม่รู้วิธีการ สิ่งนั้นมันเป็นเล็กๆ ก็จริงอยู่ แต่มันก็เป็นการสะสมประสบการณ์ สิ่งที่เป็นประสบการณ์ขึ้นมา เพราะความประสบการณ์อันนั้น มันถึงใคร่ครวญสิ่งที่เหนือกว่าขึ้นมาได้เป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป แล้วว่าสิ่งที่พิจารณาในกามราคะนี้มันจะพยายามพลิก

เพลงยิ่งกว่านั้น สิ่งที่เป็นกรพลิกเพลงยิ่งกว่านั้นแล้ว ใจมันจะโดนหลอกหลวงขนาดไหน ความ เป็นใจเห็นใหม่ ใจจะหลงกลของมายาของกิเลสขนาดไหน นี่ความหลงกลของมัน

“ความรู้การคาดหมาย.. รู้ก่อนเกิด เพราะมันไม่เกิดตามความเป็นจริง”

ถ้ามันเกิดตามความเป็นจริงนั่นคือปัญญา ปัญญาเกิดตามความเป็นจริงไม่ใช่รู้ก่อนเกิด รู้ใน ปัจจุบัน ตั้งรู้ในปัจจุบันธรรม สิ่งที่อยู่ปัจจุบันธรรมคือการพลิกเพลงของเรา การพลิกเพลงของใจ ใจต้องพลิกเพลง ต้องพยายามก้าวเดิน ถ้าก้าวเดินไปเป็นงาน งานนี้จะดู ดูให้เราติดกับงาน ตลอดไป เพราะมันเป็นสิ่งที่ใกล้กับใจมากขึ้นมาแล้ว มันเป็นงานการต่อสู้ ถ้าต่อสู้ขึ้นไปแล้วจนเรา พันเพื่อน จนพันไม่ได้ จนจิตนี้ต่อสู้ไม่ได้ ต้องกลับมาทำความสงบของใจ

ช่วงที่พยายามจะดึงใจให้พักได้ ตรงนี้สำคัญมาก สำคัญตรงใจมันพุ่งออกไปแล้วมันจะไป ตามประสาน ตามประสานมากแล้วมันจะไม่หยุดพักเห็นใหม่ แล้วหยุดพักก็โดนกิเลสลากไป มันพักไม่ได้ เพราะมันหมุน โดยธรรมชาติของมัน มันหมุนโดยมหาสติ-มหาปัญญา มันจะหมุนไป อย่างนั้น มันเหมือนกับน้ำป่าที่มันไหลแรงมา แล้วเรายืนด้านทานอยู่ มันจะพัดให้เรากระเด็นไป เลย

นี่ก็เหมือนกัน ปัญญาความคิด เราคิดว่าเราจะหยุด แต่หยุดไม่ไหว หยุดไม่ไหว.. จนจะต้อง พยายามทำสมาธิสมาธิใจ เราต้องเกาะกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อจะดึงตัวเราไว้ ยึดตัวเราไว้เพื่อให้เราไม่ โดนน้ำกิเลสที่พัดพาเราไป เห็นใหม่ ถึงต้องใช้คำบริกรรม ถึงต้องใช้พยายามทำความสงบของใจ ถ้าทำความสงบของใจขึ้นมาได้ เหมือนกับเราเกาะสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วยึดตัวเราเองไว้ได้ ไม่โดน กระแสของกิเลสพัดไปเห็นใหม่ แล้วเราสร้างกำลังของเราขึ้นมา สร้างกำลังของเราคือสร้าง สัมมาสมาธิขึ้นมา สร้างสัมมาสมาธิขึ้นมาแล้วต่อสู้ขึ้นไปใหม่เห็นใหม่ พลิกเพลงต่อสู้ไปกับ ความเห็นผิดของใจนั้น ให้มันเป็นปัจจุบันธรรม

ถ้าเป็นปัจจุบันธรรม ความรู้แจ้งเกิดขึ้น มันไม่เป็นที่รู้ก่อนเกิด ความรู้ก่อนเกิดเป็น ความรู้ของกิเลสพาใช้ เป็นความรู้เหมือนกันแต่รู้คาดหมายกับรู้ปัจจุบัน รู้ปัจจุบันเป็นการพิจารณา ของเรา ถ้าเราพิจารณาแยกแยะเข้าไป แยกแยะสิ่งนี้มันเป็นนามธรรมลึกลับซึ่งมาก ลึกลับในหัวใจ งาน ที่ว่างานการต่อสู้ขึ้นมา งานตรงนี้สำคัญมาก ถ้าทำตรงนี้สำเร็จขึ้นไป สมุจเฉทปหานขาดออกไป จากใจ พอขาดออกไปจากใจนะ จะเว้งว่างมาก จะมีธาตุรู้เห็นใหม่ ธาตุรู้จะมีเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา

ธาตุรู้ปล่อยขั้นเข้ามา เป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา จะมีธาตุรู้ตัวนี้มาตลอด ธาตุรู้คือตัวตนของเรา ตัวตนอย่างใหญ่

ตัวตนอย่างหยาบๆ เห็นไหม เป็นตัวตนขึ้นมาเป็นตัวตนของเรา แต่เราก็มองไม่เห็นตัวตนของเรา แล้วเราปลดเปลื้องตัวตนของเรา ปลดเปลื้องตัวตนแล้วเข้าใจว่าการปลดเปลื้องตัวตนนั้นเป็นการสิ้นสุดในการประพฤติกปฏิบัติ...มันไม่ใช่อย่างนั้น! การปลดเปลื้องความเป็นอย่างหยาบ มันก็จะเป็นอย่างละเอียดเข้าไป ปลดเปลื้องอย่างละเอียดเข้าไปมันก็ยังละเอียดเข้าไป จนถึงละเอียดสุด มันเป็นที่ว่าสว่างไสว เป็นสิ่งที่ส่องใสในหัวใจ มันเป็นที่ว่าเหมือนเป็นนามธรรมสุดๆ

สิ่งที่ว่าเป็นนามธรรม แต่เดิมมันกระทบกับขั้น ขั้นนี้ก็จะเป็นนามธรรมแต่มันมีอาการ ธาตุ ๔ และขั้น ๕.. ธาตุ ๔ มันจับต้องได้ มันวิปัสสนาได้ แต่สิ่งนี้มันเป็นธาตุรู้เฉยๆ เห็นไหม ปล่อยขั้นอันละเอียดแล้วมันก็เป็นจิตล้วนๆ พอเป็นจิตล้วนๆ ขึ้นมา นั่นนะคือตัวรู้ก่อนเกิด สิ่งที่เป็นรู้ ต้องรู้ในปัจจุบันเดี๋ยวนั้น การสืบต่อ การเข้าไปจับรู้สิ่งนี้ สิ่งนี้เป็นจิตปฏิบัติเห็นไหม ถ้าดับเดี๋ยวนั้นก็ไปเกิดบนพรหม มันยังต้องเกิดอีก มันเป็นไปเพราะมันสืบต่อได้ มันเป็นภพที่ละเอียดมาก

สิ่งที่เป็ภพที่ละเอียด ปล่อยวางเข้ามาทั้งหมด ปล่อยวางขั้นอย่างหยาบเข้ามา อย่างกลางเข้ามา อย่างละเอียดเข้ามา แล้วก็มาเป็นตัวของตัวเองเห็นไหม สิ่งที่เป็นตัวของตัวเอง ธรรมชาติอย่างนั้น ธรรมชาติที่ารู้ตัวเองสิ่งใด.. เหมือนไฟฉาย ไฟฉายนี้ออกไปจากลำกล้องของไฟฉายแล้วเป็นลำแสงออกไป จะไม่มีไฟฉายอันไหนย้อนกลับเข้ามาตัวของไฟฉายได้ พลังงานย้อนกลับจะไม่มี แต่สิ่งนี้มันก็เป็นพลังงานส่งออกตลอดเวลา

แต่ด้วยปัญญาญาณ ด้วยความเข้าใจ ด้วยความละเอียดอ่อนของปัญญาที่เกิดขึ้น ปัญญาที่เกิดขึ้นจะถามเข้าไปถึงตรงนี้ได้ ถ้าถามเข้าไปถึงตรงนี้ได้ จับต้องตัวตนของใจได้ จับต้องสิ่งที่ส่องใส จิตนี้ส่องใส จิตนี้สว่างไสว สิ่งที่ส่องใสหมองด้วยอวิชชา อวิชชาคลุมตัวอยู่ตลอด แต่ปัญญาอย่างหยาบๆ ที่เราใช้กันอยู่ วิปัสสนาอยู่ นี่เป็นปัญญาของขั้น ขั้นกับขั้นต่อสู้อันนี้เป็นปัญญาต่อสู้อันขึ้นมาจนเป็นมหาสติ-มหาปัญญาขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่พอยกขึ้นถึงที่สุดแล้ว มันเป็นปัญญาญาณ มันเป็นญาณหยั่งรู้ มันเป็นญาณอย่างเดียว มันต้องเผาไหม้กันโดยตะบะธรรมอันนั้น

จะใช้ปัญญาอย่างหยาบเข้าไปวิปัสสนา มันเป็นไปไม่ได้เพราะมันหยาบเกินไป สิ่งที่ยังหยาบเกินไปเห็นใหม่ เหมือนกับช่องแคบ เราจะเอาวัตถุสิ่งที่ใหญ่กว่าเข้าไปช่องแคบนั้น เป็นไป

ไม่ได้ เพราะช่องนั้นแคบต้องเอาวัตถุที่เล็กกว่า นี้ก็เหมือนกัน มันละเอียดอ่อนจนขนาดนั้นแล้ว มันเข้าไปวิปัสสนาอย่างไรก็แล้วแต่ มันต้องใช้ปัญญาอย่างละเอียดลึกซึ้งมากถึงจะจับต้องสิ่งนี้ได้

สิ่งนี้เป็นจุดที่หลงไหลกันหมด สิ่งนี้ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์จะเข้าหาได้ยาก ถ้ามีครูบาอาจารย์ .. เราพยายามฝึกฝนตน พยายามดูใจเข้ามาตลอด พยายามให้ดวงเข้ามาภายใน สิ่งที่เป็นภายในนั้นคือตัวใจ ย้อนกลับมาตัวใจได้ จับตรงนี้ได้แล้วใช้ปัญญาญาณพลิกออกไป สิ่งที่พลิกออกไป จบสิ้นของการประพาศปฏิบัติ

“ความรู้ที่เป็นจิตปฏิสนธิ” กับ “ความรู้ที่เป็นวิญญาณชั้น ๕” ต่างกันมาก

แล้วพอจิตปฏิสนธินี้โดนทำลายเห็นใหม่ จิตนี้ก็ไม่มี แต่เดิมเราพิจารณาเข้ามา เราจะปล่อยวางเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา จะมีธาตุรู้ละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ ละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ จนเราทำลายตัวธาตุรู้ ตัวธาตุรู้คือตัวต่อของจิตนี้ โดนปัญญาญาณทำลายออกไปแล้ว ไม่มีสิ่งใดๆ เลย จะว่ามีอะไรก็ไม่ได้ จะพูดถึงสิ่งใดๆ ไม่ได้ นั่นเป็นผลในการประพาศปฏิบัติในศาสนา

ในศาสนาเรานี้สอนถึงการประพาศปฏิบัติ จนถึงที่สุด นั่นเป็นจิตที่ปลอดภัย จิตที่ปลอดภัยคือมันไม่มีตัวมัน มันไม่มีเป้าหมาย ใครจะคิด ใครจะพยายามใส่เชื้อโรค พยายามจะหาสิ่งที่ป็นอาวุธทำลายตรงนั้น หรือจะให้ติดสินบน ค่าสินบนสิ่งใด จะไม่มีผู้รับ จะไม่มีผู้ใดจะรับสิ่งนี้ได้เลย แต่เดิมเราปล่อยวางเข้ามา จะมีผู้รับรู้เห็นใหม่ ธาตุรู้จะรู้ว่าวาง รู้ว่าจะปล่อยวาง จะมีความรู้สึกตลอดเวลา แต่ถึงตรงนั้นจะไม่มีสิ่งใดๆ รับรู้ ปล่อยวางวางไปหมด พ้นออกไปจากภวาสวะ พ้นไปจากอวิชชา พ้นออกไปหมดสิ้นจากกระบวนการ แล้วจะเป็นสิ่งที่ว่าออกมาข้างนอกไม่ได้เลย เพียงแต่เป็นสมมุติสื่อความหมาย

ถ้าจะสื่อความหมายก็สื่อความหมายว่า สิ่งนั้นเป็นสิ้นสุดของการประพาศปฏิบัติ แล้วถ้ามันจะออกมานี้ ออกมาด้วยสมมุติเท่านั้น สิ่งที่จะออกมาจากสมมุติเพื่อสื่อความหมายในสมมุติกันในสังคมโลก สังคมโลกเป็นอย่างไร แล้วอัตตาหิ อัตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนได้ ตนเข้าใจหลักความจริงหลักการประพาศปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงที่สุดของกระบวนการการประพาศปฏิบัติ แล้วทำไมจะไม่เป็นที่พึ่งของสัตว์โลกได้เห็นใหม่ จะเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกได้ ถ้าสัตว์โลกนั้นสนใจ

แต่ถ้าสัตว์โลกนั้นไม่สนใจ ก็คือมนุษยธรรมคาคนหนึ่ง



มนุษย์ เห็นไหม สอุปาทิเสสนิพพาน คือเศษส่วนของร่างกายกับธาตุชั้นก็ยังเป็นเศษส่วน เหมือนมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง แล้วมนุษย์ที่มีกิเลส มนุษย์ที่หนาไปด้วยกิเลสมาก็เป็นมนุษย์คนหนึ่ง เหมือนกับมนุษย์คนหนึ่ง การแสดงกิริยาท่าทางเหมือนกันทั้งหมด แต่ต่างกันด้วยสอุปาทิเสสนิพพาน กับ อนุปาติเสสนิพพาน จะสิ้นชีวิตไปเท่านั้น

พอสิ้นชีวิตไป นี่ต่างกับมนุษย์ปุถุชนมหาศาล คนตายเหมือนกัน คนตายตายแล้วต้องไปเกิดอีก ตายแล้วชั้นในจิตนั้นมันจะผูกพันกันไป มันจะทุกข์ยากไปตามประธานอำนาจของกรรม อำนาจของอกุศล เกิดในบาปอกุศล เกิดในทุกข์ในยาก

แต่ดับของผู้ประพฤติปฏิบัติพ้นออกไปจากกิเลสแล้ว ดับแล้วคงที่ ดับแล้วไปอยู่ของเขา ตามสภาวะที่จิตนั้นพ้นออกไป จะไม่ต้องมาเกิดมาตายอีก จะไม่เวียนไปในวัฏฏะเห็นไหม งานที่เสร็จสิ้นกระบวนการ งานที่สมบูรณ์แล้วเป็นงานอย่างนี้ งานในหลักของศาสนา มันถึงว่าเป็นงานของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเราเพื่อพ้นจากกิเลส พ้นออกไปจากกิเลส ต้องเดินตาม มัชฌิมาปฏิปทาของครูบาอาจารย์ มัชฌิมาปฏิปทาของธรรมวินัยนะ

มัชฌิมาฯ ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้วางไว้ นี่คือมัชฌิมาปฏิปทา ไม่ใช่มัชฌิมาปฏิปทาของเรา ถ้าไม่มัชฌิมาปฏิปทาของเรา เราจะต้องโดนกิเลส จะเป็นความรู้ก่อนเกิด หลอกเราไปตลอดเลย เป็นความรู้คาดหมายของกิเลส มันจะรู้ไปอย่างนั้น มันไม่เป็นรู้โดยปัจจุบัน รู้โดยปัญญา รู้โดยมรรครวมตัว

เป็นมรรคะ เป็นภาวนามขันธ์ปัญญา มรรครวมตัว สมุจเฉทปหาน ชำระกิเลสออกเป็นขั้นเป็นตอน เกิดขึ้นจากการก้าวเดินของใจ จากใจก้าวเดินจากหนึ่ง ก้าวเดินจากปุถุชน ก้าวเดินจากความศรัทธาความเพียรของเรา เกิดมานี้ปุถุชนเป็นคนหนาด้วยกิเลสทุกๆ คน แล้วมีความใฝ่ใจในการประพฤติปฏิบัติออกก้าวเดินจากตรงนี้ ถ้าไม่ก้าวเดินจากตรงนี้ จะไปก้าวเดินจากตรงไหน ก้าวเดินจากเราไป

ถ้าเรามีความพอใจ เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะก้าวเดินของเราไปได้ ถ้าเราไม่มีความพอใจเห็นไหม นี่ศรัทธาความเชื่อ ถ้าเป็นปุถุชนสมบัติอันมหาศาล สมบัติที่มีประโยชน์คือศรัทธา ถ้ามีความเชื่อขึ้นมา สิ่งต่างๆ จะเกิดขึ้นจากความเชื่อนี้ เกิดขึ้นจากศรัทธานี้ ศรัทธาจะทำตั้งแต่ทำทาน ทำศีล ทำภาวนา จะประพฤติปฏิบัติขนาดไหน ความเชื่อของเรามีแล้ว มันจะเป็น

ศรัทธาดีไป ถ้าความเชื่อของเราไม่มีเห็นใหม่ ศรัทธาของเราไม่มี เราจะปิดกั้นสิ่งนั้น แล้วเราจะไม่เชื่อสิ่งนั้นเลย

นี่ถึงจะเป็นประโยชน์ในสังคมโลกเห็นใหม่ แต่ในความเชื่อของเรานี้เป็นศรัทธา ศรัทธาแล้วยังต้องมีปัญญา ปัญญาใคร่ครวญของเราขึ้นไปจนประพาศปฏิบัติ ถ้าประพาศปฏิบัติเข้าไปแล้ว ปัญญาจะสำคัญมาก แต่สำคัญขนาดไหนมันก็ต้องมีความเชื่อในการทำสมาธิ ศรัทธาในการทำสมาธิ นี่สมถกรรมฐานกับวิปัสสนากรรมฐาน ถึงก้าวเดินไปพร้อมกันจนถึงที่สุดในการทำงานนั้น

แล้วสิ่งนี้จะหมดไป ที่ว่าต่อหมดไปเห็นใหม่ ชาติหมดไป สิ่งต่างๆ หมดไป สิ่งนี้จะหมดไปโดยธรรมชาติ งานสิ้นสุดกระบวนการแล้วทุกอย่างเครื่องมือก็ต้องสิ้นกันไปโดยธรรมชาติของการประพาศปฏิบัติ นั้น เอวัง